PARTVIDÉKÉN

VALAHA EZEK A KIKÖTŐK A FÖLD NÉPEINEK JAVAIT KÖZVETÍTETTÉK ÉS ÖSSZEKÖTÖTTÉK A VILÁGRÉSZEKET. MA ZÁRT KAPUK, AMELYEK FELÉ CSAK A TÁMADÓ SZÁNDÉK SANDIT...

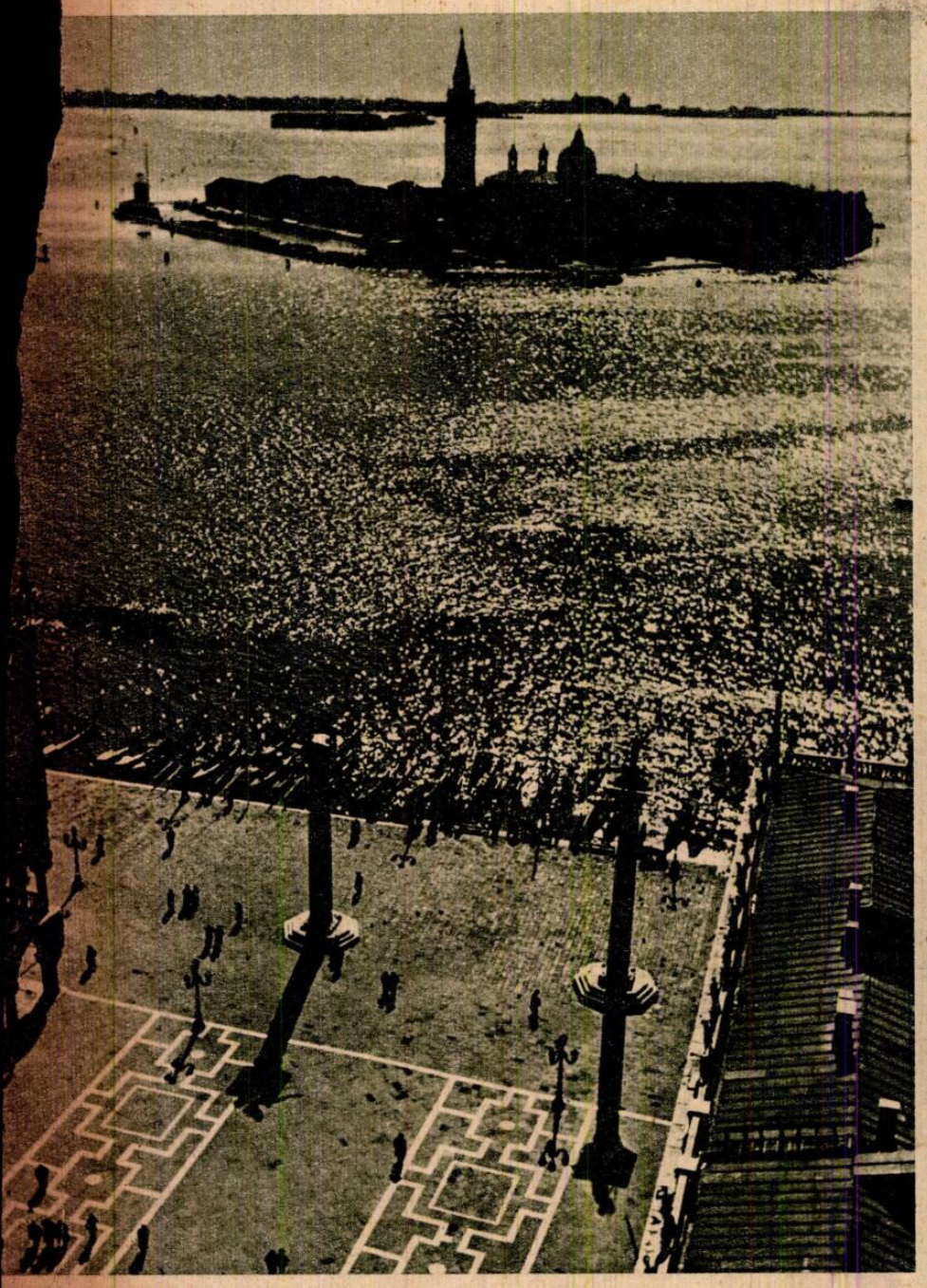

8.
VELENCE, amelynek tündéri szépségén a háború se változtatott, legfeljebb annyit, hogy hiányoznak a molók tövéből az idegen kirándulókat hozó luxushajók

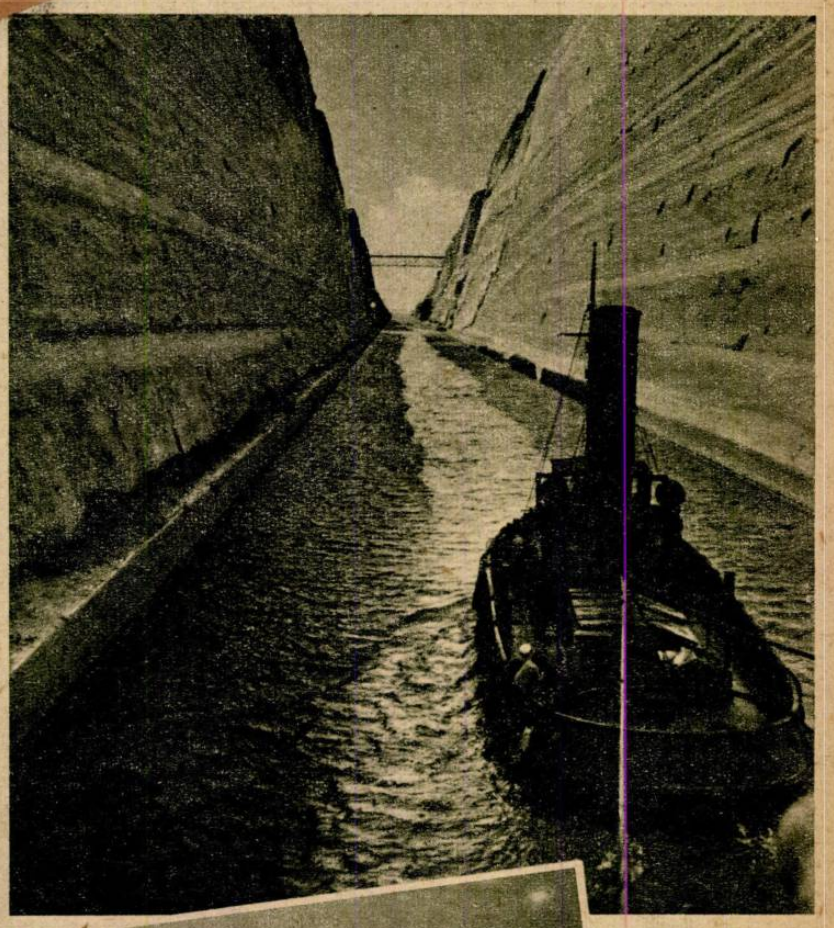

9.
A KORINTHUSI CSATORNA, amely az Égei- és Joni-tengert köti össze, biztosítva a gyors közlekedést Olaszország és a görög félsziget keleti partja között

10.
AEGINA SZIGETE a tengerből bejáratát őrzi Athén és a Korinthusi csatorna felé. Védő fegyverei természetesen nem ezek a középkori ágyúk, amelyek a régi bástyán a mult emlékeit idézik csupán...

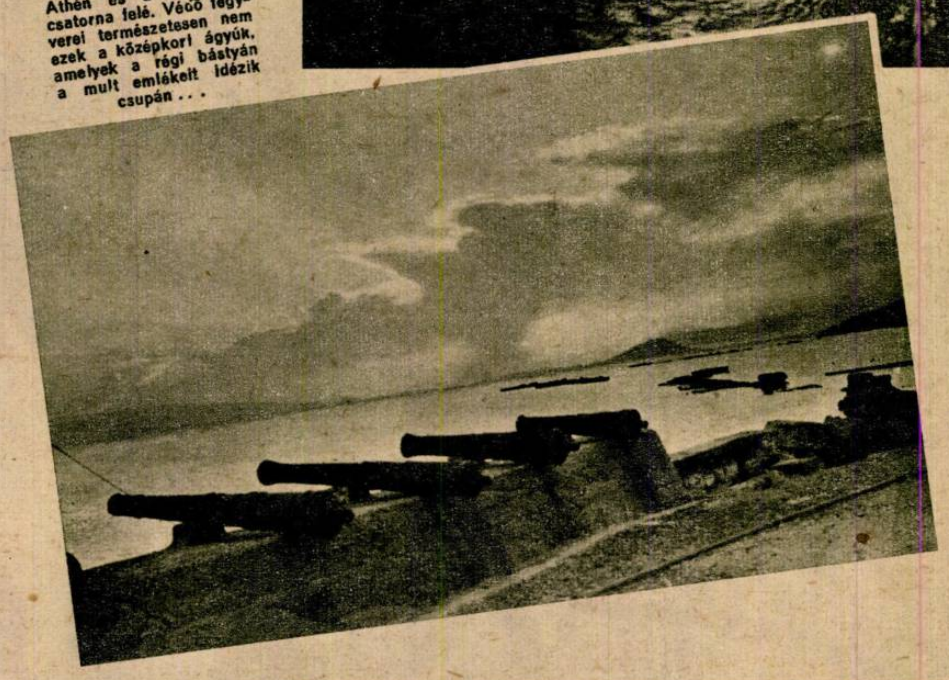

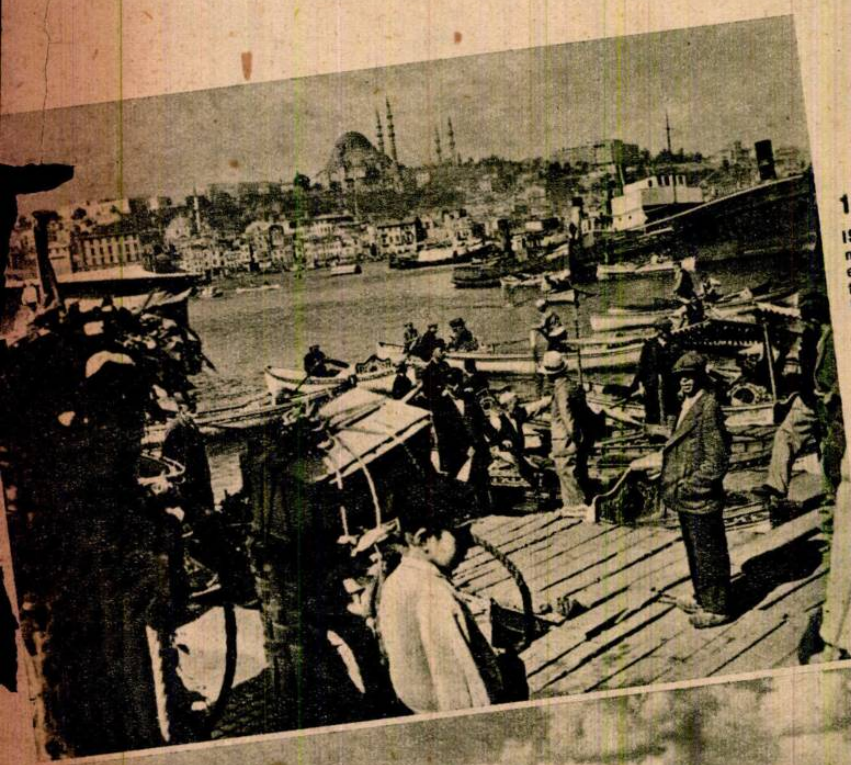

11.
ISZTAMBUL TARKA ÉLETE mögött világérdekek mérkőzésének ereje feszül. A semleges török tengerszoros őrzi a Fekete-tenger bejáratát, — s ez a semlegesség máig szilárdan következetes

12.
VÁRNA, Bulgária legfontosabb kikötője, amely nyitott kapu a törekvő ország árui számára a világ felé

13.
A DOBRUDZSAI PARTOK homokfürdője, amely már régen nem ilyen békés idillek helye... A szakadozott krétasziklák mögött partvédő fegyverek ügyelnek a tenger felé

14.
KONSTANZA, a romániai olajexport-kikötője, ahonnét a petróleum és benzin valaha elindult a világpiac felé. Ma a végtelen tartálysor üres, — a kutak csak az életéért küzdő Európa számára öntik az olajat

TAVASZI SZANTÁS
A SZÉKELYFÖLDÖN
(Kántor Géza felvétele)

HÉTRŐL HÉTRE

V

Visszhangzik

az ország egy névtől, s millió, meg millió kép idézi a nemzet emlékezetébe azt a felejthetetlen arcot, amelynek mása, szerte a hazában ott függ ma is még az egyszerű paraszti hajlékok falán, a szegényes munkásotthonok barna gerendái alatt, mint a szabadság és emberi rang nagy gondolatának jelképe. Kossuth Lajosra emlékezik Magyarország, arra a férfire, akinek élete egy egész történelmi korszakon nyult át, s életműve is egy egész históriai korszakra nyomta rá bélyegét. Most, hogy halálának ötven éves fordulóján megint élőn áll előttünk, látjuk csak igazán: mennyire tisztán, kegyetlen világossággal képzett meg neki sorsunk és hivatásunk, milyen gyötrő bizonyossággal tudott mindent, ami reánk vár. Szinte száz esztendő tapasztalatainak magas ormáról, s egy szenvedély nélküli bölcsesség napjának hideg fényében nézett le ő a századvég Európájára, amelynek kialakulása szeme előtt ment végbe, hiszen ott állott születésénél, ismerte hibáit, gyengeségeit, alapjainak romlandóságát. Mennyire nem volt forradalmár a szónak klaszszikus értelmében! Mennyire csak építőakarat, konstruktív elme munkált benne, s mennyire inkább az evolució hive volt, mint az akaratlanul is romboló revolucióé... Talán ezt érezte meg benne a nemzet óriás tömege, a nép milliói ezért ragaszkodtak hozzá olyan szenvedélyes szeretettel, hiszen a mi fajtánk alapjában véve soha nem volt forradalmi természetű s az, amit Kossuth követelt, vagy cselekedett, nem is volt forradalom. A félszázados fordulón sok kéz nyul szelleme felé, sokan akarják kisajátítani máig varázsos nevét, lobogóikra írni tanításainak egy-egy szuggesztív jelszavát, s jórészt azok mesterkednek így, akiknek se Kossuth Lajoshoz, se művéhez, se érzelmeihez és szándékaihoz nincsen közük. Vele is azt cselekszik, amit a nemzet többi nagy vezérével, gondolkodójával, útmutatójával, akiket naponta idéznek meg sírjaikból a maguk silány és sánta féligazságaik mellé mankóul, vagy álarcnak hazugságaik ábrázatára. Jó, hogy éppen az ő alakja került most e komor történelmi napokban az emlékezés meleg fényébe, s az évforduló alkalmat ad nemcsak a kufároknak, hogy beszéljenek róla, s igazi lényét megmutassák.

Világos szavakkal

mondja ki ismét az új Európáért harcoló nemzetek végső célját Göbbels a Das Reichben: „A régi társadalmat leváltjuk, új világ közeledik és ne higyje Anglia, hogy ezzel a háborúval megőrizheti, sőt talán még ki is bővítheti elavult előjogait. A XX. század a szocializmus százada..." Igen, ez a két szélsőség áll egymással szemközt; a szociális ember és a plutokrata-imperialista, a küzdelem sokkal többért folyik, mint területekért és határpörök eldöntéséért. A végzetes hibát azok követték el, akik az első világháború után igyekeztek elfelejteni mindama világuralmi tényt és számot, amit mindannyioknak betéve kellett volna tudniok, ha nem akarták mégegyszer a mérkőzés veszélyes kockázatát felidézni az emberiség közös örökségének birtoklása fölött. A brit imperium a földgolyó 150 millió négyszögkilométernyi szárazföldjének egynegyedére tette rá a kezét, s 58 millió ember elidegeníthetetlen birtokának jelentette ki azt. A föld szárazulatának 39 százaléka volt gyarmat az első világháború után, s ebből az angol sziget koronája alá tartozott 27 percent, francia birtokká lett 9 százalék. E keserves csillag szárazföldjének háromnegyedén hat állam osztozott, hogy a többi 67 országnak a kontinensek negyede maradjon birtokul. A föld nyersanyagkincsének 85 százaléka Anglia, az USA, Franciaország és a Szovjet kezén volt, — a maradék 15 percenten 69 ország osztozott. Anglia 1804 és 1911 között 26 millió 800 ezer négyzetkilométer területet rabolt össze, tehát mindennap 688 négyzetkilométerrel gyarapodott... Mérhetetlen területek hevertek parlagon, kiaknázatlanul, mert a birtokló monopólium, a foglalási jog fegyverrel védte az emberi munka és alkotásvágy ellen, a fehérember szolidaritásának nagyobb dicsőségére minden talpalatnyi földüket... Anglia és Németország szimbolumává vált a két póluson, a gazdagság és halálraítélt szegénység sarkain gyülekező erőknek. Az emberiség két táborra szakadt, s minden nappal távolabb került egymástól, ellentéteik minden órával kiegyenlíthetetlenebbekké váltak. Öt esztendeje folyik a harc, de a meztelen erők, a lemérhető anyagi lehetőségek, a gyárak száma és gyarmatok népessége nem minden ebben a küzdelemben, s a döntést nem ezektől, vagy nemcsak ezektől kell várnia a józan észnek. A második világháború a totalitás jegyében áll s próbára veti a nemzetek egész erkölcsi erejét, hitét, s a győzelem vagy bukás azon mulhatik, hogy egy társadalmi szervezet rosszul funkcionál, vagy a propaganda szuggesztivitása hanyatlik. Az élet önmagában összerogy, s gyengévé, bátortalanná válik, ha a fogalmak összezavarodnak és a hit kiég... Az európai népek, melyek jogaikért és igazságukért, s ami ezzel egyet jelent — puszta fennmaradásukért is harcolnak, előnyben vannak az imperialista álmokért hadba kergetett angolszász milliókkal, vagy bolsevista hordákkal szemben. Nagy baj az, ha szabadelőadásokon és erre a célra gyártott katekizmusok kérdés-feleleteiben kell megmagyarázni egy katonának: miért áldozza életét. Ezen a kontinensen egyetlen fegyverhordozó férfi sincs, aki ne tudná: mi forog kockán, s mit várhat a győzelemtől, mi lesz a sorsa bukás esetén. Ezért üzenheti Göbbels oly nagy nyugalommal a demokráciáknak, hogy korán örülnek a diadalnak, s kissé elhamarkodott cselekedet a londoni győzelmi ünnepségekre már most árverezni a jó kilátással kecsegtető ablakokat és szállodai erkélyeket...

Kinek van

joga és kinek nincs, gondolatokat olvasni egy halott mozdulatlan ajkáról? — erre a kérdésre felel igen tanulságosan az Esti Kurir című, önérzetes zsidók számára szerkesztett budapesti lap. Összegyüjti minden erkölcsi felháborodását, s jó teli tüdővel szétharsogja a világba, hogy micsoda galád dolog egy szélsőjobboldali hírlapírótól: odaállni Petőfi érczszobra elé, s diskurzust folytatni a halhatatlan költővel. Mennyi vakmerő bátorság kell hozzá, hogy egy lassan száz év óta porladó szellemet megszólaltasson valaki, s olyan kijelentéseket adjon szájába, amelyekért ezt a bozontoshajú, nyakkendőtől irtózó zsenit ma a Terézvárosban műveletlen és barbár antiszemitának címeznék! Így a háborgó esthajnali futár, s a továbbiakban az elmaradhatatlan humanista generálszósz következik... Tényleg, milyen furcsa az ilyen kísérlet, s mennyire igaza van annak, aki nemes ízlésére hallgatva felháborodik a holtak tiszteletlen bolygatásán, síri nyugalmuk zavarásán! Csak ne olvasta volna az ember ugyanannak a lapnak előző oldalán, szemközt a kegyetlen dühös erkölcsi prédikációval azt a másik beszélgetést, melyet a Kurir humanista és kegyelettisztelő publicistájának szándékairól mit se tudva, egy vállalkozó szellemű másik munkatárs verejtékezett elő tollából, — megidézvén egy rövid diskurzusra a sírjában csendesen pihenő Karinthy Frigyest. Bennünket igazán nem érdekel, ha a rákoskereszturi temető valamennyi kísértetét aranyszegélyű meghívóval invitálják be a Vilmos császár-úti szerkesztőségbe, s ott órákig faggatják őket a világról táplált nézetük felől. De ahhoz mégis csak egy jó adag izraelita vakmerőség kell, hogy ugyanakkor finnyásan háborogjanak mások hasonló cselekedetei felett, s ők akarják megszabni: ki kivel beszélgessen, milyen kérdéseket tegyen fel, s milyen feleleteket jegyezzen notesze lapjaira. A türelmetlen zsidó szellemiségnek nem egy bizonyítékával találkoztunk már életünk és harcaink folyamán, de ennél klasszikusabbat aligha tudnánk hirtelen például felhozni. A diktátori hajlandóságnak, a cezaromániának bámulatraméltó jelensége ez, s okulhat belőle minden józan ember.

Az októberi

kegyelmes úr azon panaszkodik, hogy „a polgárság egy jelentékeny része évek óta nem volt abban a helyzetben, hogy politikai véleményének még a legszerényebb keretek között is hangot adjon". A leglármásabb magyar asztaltársaság vezére, — nem mi adtuk neki ezt a jelzőt, az ellenlábas izgatott demokraták tisztelték meg Bartha Albertet és pártját a becsmérlés szándékával ez elnevezéssel, — úgy látszik, nemcsak a huszonöt esztendő távolába veszett multtal kapcsolatban tételezi fel a jótékony emlékezetgyengülést a magyar társadalomról, de azt hiszi: a tegnap és tegnapelőtt is kiesett a nacionalista tömegek memoriájából. Máskülönben aligha vállalkozott volna a vakmerő megállapításra, amelynek merészségénél csak átlátszó célzatossága szembeszökőbb. Nem vettük észre, hogy a hazai polgárság csakugyan a csukák némaságára kárhoztatott életet élt volna a háború öt esztendeje alatt, mint ahogy őexcellenciája annyi mélabúval közli. A polgárság, amelyre Bartha Albert gondol, nagyon is igyekezett szavát hallatni, sőt számához és jelentőségéhez képest túlságosan lármás módon viselkedett, legalább is azokban a képviselőiben, akik ezt a bátorságot vállalni merték. A derék polgár tömegeiben egyáltalán nem használta ki a jogokat, melyek rendelkezésére állottak, hosszú időn keresztül eszébe se jutott megszólalni, tartózkodott a vélemény nyilvánításától, lapult, leselkedett, s elveinek, világnézetének szétkiáltásával addig várt, amíg azt hitte: most már kockázat nélkül, hősi pózban állhat ki a fórumra, markában szorongatva a megtiport elegancia és megcsúfolt önérzet féltégláját, hogy azzal verje mellét és elégtételt követeljen. Senki se tiltotta meg például bizonyos kompromittált egyéniségeknek sem, hogy a közélet csarnokában hangot kérjenek, legfeljebb annyi történt, hogy hiányzott belőlük a férfias virtus, — szembehelyezkedni a nemzet egyetemes akaratával, szilárd és egyöntetű világnézetével. Most se siránkoznának a Károlyi-féle forradalom kopottfényű tekintélyei, s a közrendű polgártársak se a hallgatás kényszere miatt, ha egy alighanem végzetes következményű és keserű kiábrándulást hozó balhiedelembe ringatódzva azt nem gondolnák: végre elérkezett az ő idejük, s rózsaszínű hajnal pirkad számukra keleten.

Magyar képhiradó

Vitéz CSATAY LAJOS honvédelmi miniszter a mai ifjúság feladatairól és kötelességeiről beszélt a leventék márciusi ünnepélyén ←

Az ejtőernyős leventék százada

Motoros leventék a felvonulásban

A TURUL SZÖVETSÉG KELET SZOBRÁNÁL, MÁRCIUS 15-ÉN

FELESKÜDTEK A HONVÉDSÉG ELSŐ FŐTISZTHELYETTESEI

A Kormányzó úr képviseletében vitéz Csatay Lajos honvédelmi miniszter megszemléli a felavatott főtiszthelyetteseket

MÁRCIUSI ÜNNEPSÉGE

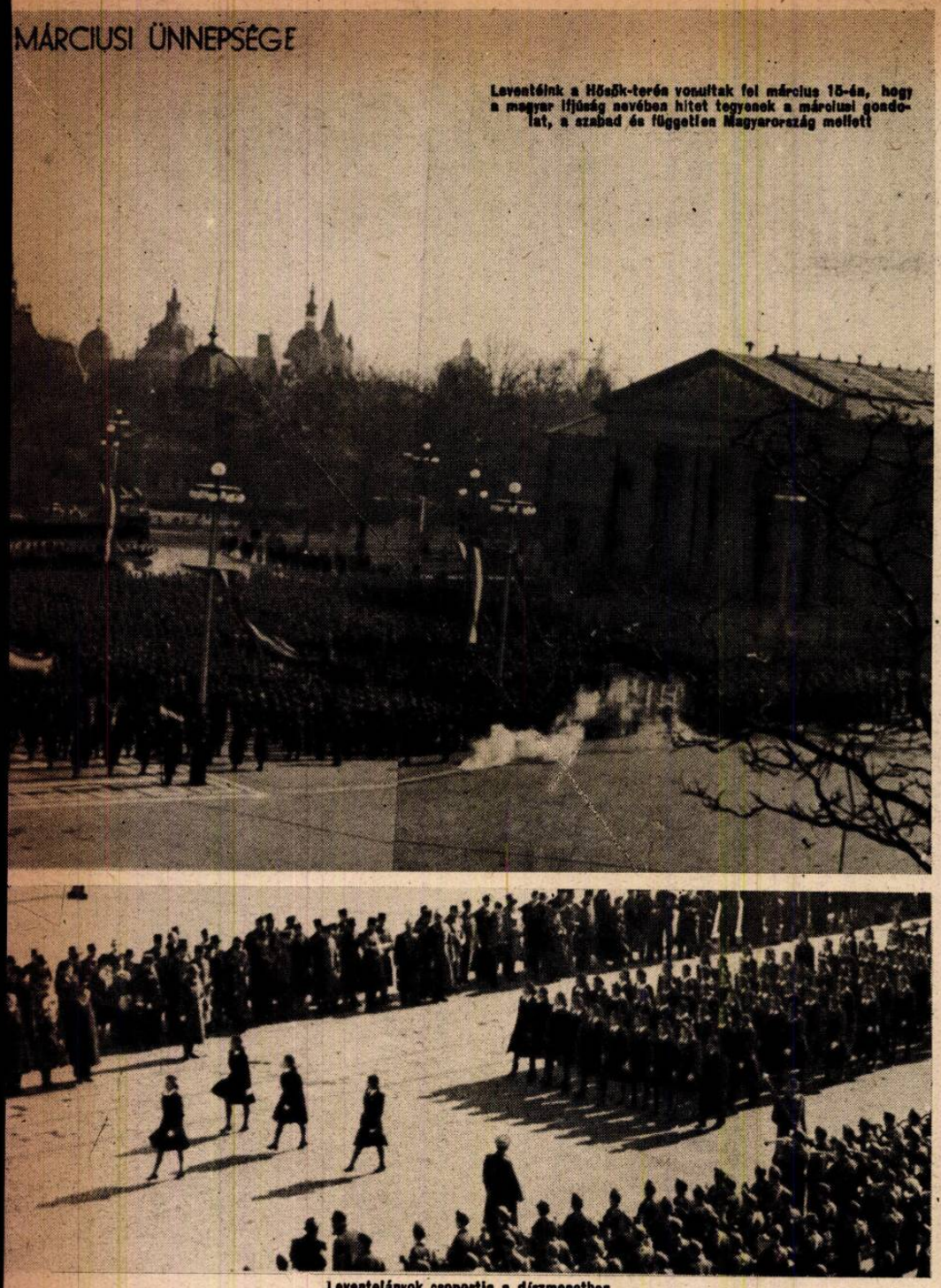

Leventéink a Hősök-terén vonultak fel március 15-én, hogy a magyar ifjúság nevében hitet tegyenek a márciusi gondolat, a szabad és független Magyarország mellett

Leventelányok csoportja a díszmenetben

MÁRCIUSI ÜNNEPSÉG AZ OPERÁBAN

A Cserkészszövetség ünnepi műsorral, a Petőfi c. opera bemutatásával tisztelgett március 15-én fegyőbb védnöke, a Kormányzó úr előtt

Közel ötszáz leventeleány tett ünnepélyes esküt március 15-én a pesti Vármegyeháza dísztermében

A POLGÁRI HONVÉDELEM KITÜNTETETTJEI

Ünnepélyes külsőségek között osztották ki a hadiüzemekben a polgári honvédelem érdemrendjét, a hadiipar arra legérdemesebb munkásai között

ÚJ BÉLYEGSOROZATOT ADOTT KI A POSTA

A Magyar Vöröskereszt támogatására és bérmentesítésre az év végéig használhatók fel

Az uj

FARINACCI beszédet intéz a harctérre induló olasz csapatokhoz Cremonában

SZURONYT RÁNT A DÍSZŐRSÉG FARINACCI ELŐTT

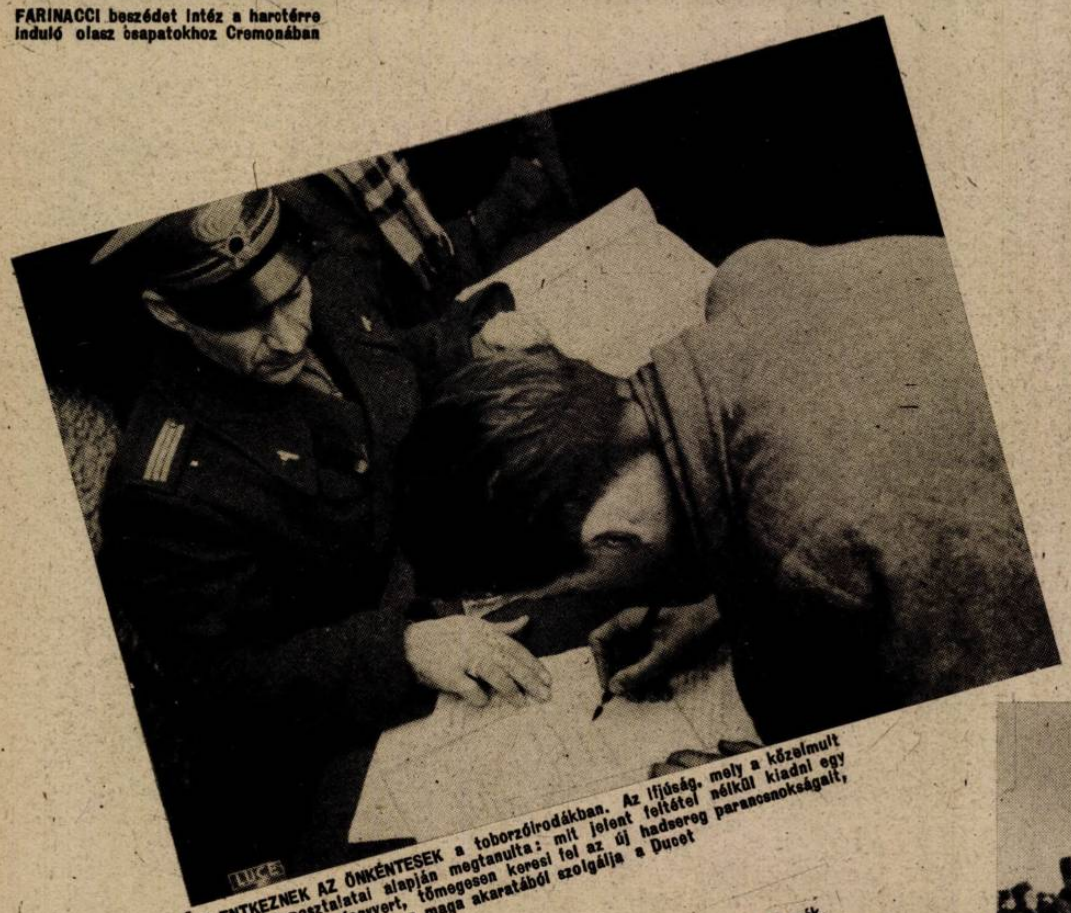

JELENTKEZNEK AZ ÖNKÉNTESEK a toborzóirodákban. Az ifjúság, mely a közelmult keserves tapasztalatai alapján megtanulta: mit jelent feltétel nélkül kiadni egy népnek kezéből a fegyvert, tömegesen keresi fel az új hadsereg parancsnokságait, hogy a maga akaratából szolgálja a Ducet

TÖKÉLETES FEGYVEREKKEL szerelték fel a köztársasági fasiszta sereget, melynek lelkes, önként jelentkezett ujoncai megtanulják a modern tűzeszközök kezelését

↑

A FELVONULÁSI ÚTVONALON pihen az új haderő egy zászlóalja. Nettuno felé mennek Mussolini katonái . . .

↓

HARCRA KÉSZEN sorakozik fel a második légió. A laktanya udvarán ez az utolsó szemle, a szerelvény már befűtve várja a harctérre induló csoportot

A HALÁLFEJES LÉGIÓ ujoncai letesznek az esküt. «Az ujoncok» régi katonák, legtöbbjük mellén vitézségi érem ragyog

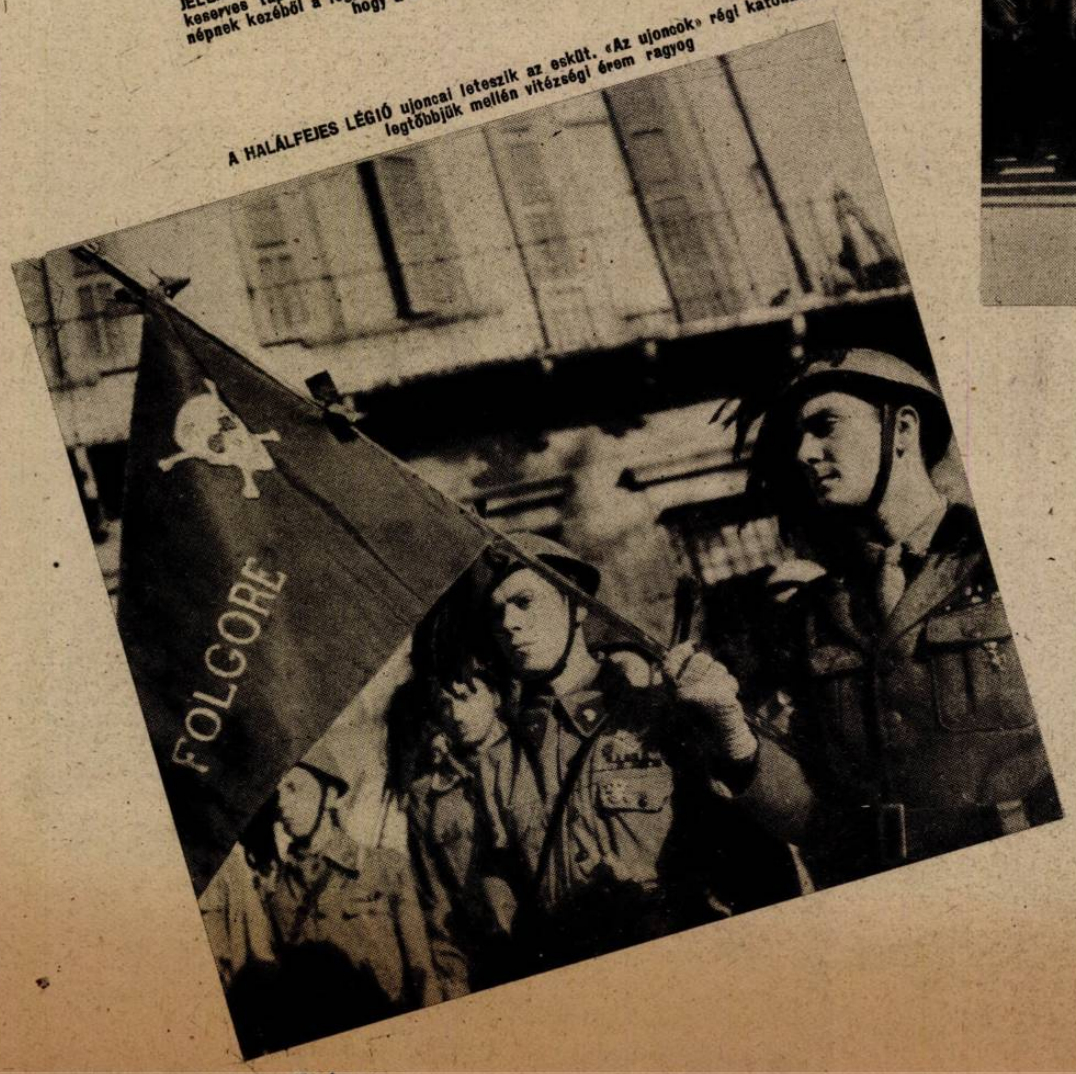

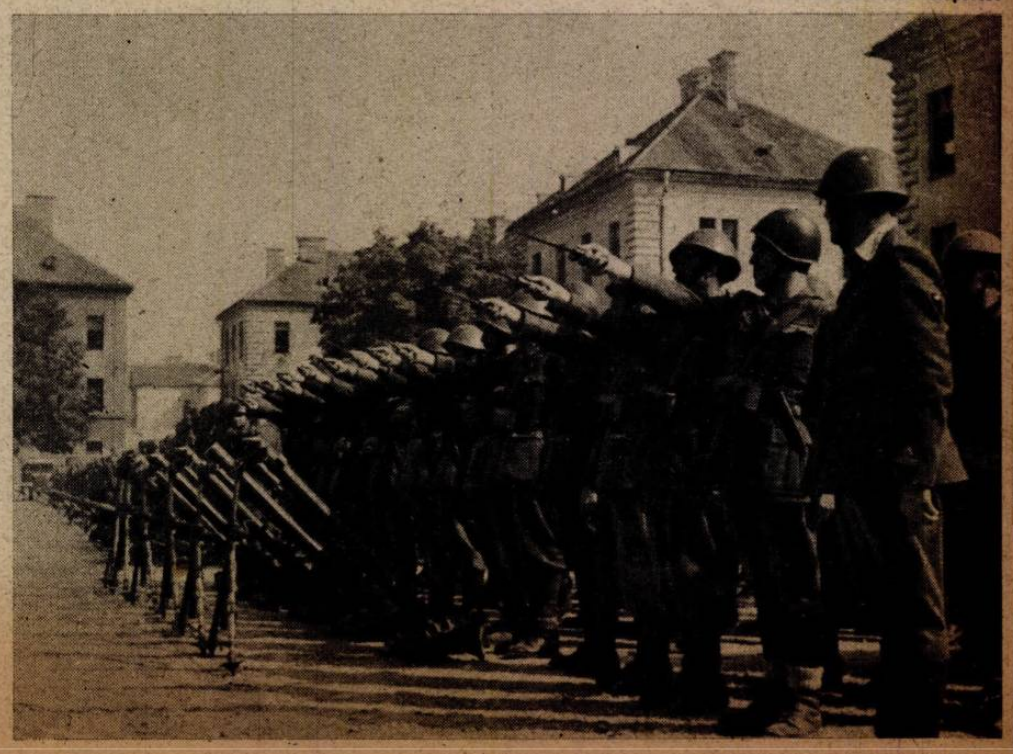

FASISZTA OLASZ hadsereg

Mussolini főhadiszállása már hadijelentéseket ad ki azokról a harcokról, melyeket az újonnan megszervezett fasiszta haderő folytat a demokráciák inváziós csapataival, a haza földjének védelmében. Az első hadijelentés, melynek az egyes sorszámot adták, március 13-án közölte, hogy Nettuno előtt első ízben lépett működése a fasiszta új hadsereg, melynek repülő alakulatai elsülyesztettek egy nyolcezer tonnás gőzöst, később pedig a venetoi tartományban légi harcban 11 angolszász gépet pusztítottak el.

TÁBORI MISE egy északolaszországi laktanya udvarán. A tisztikar és legénység a lelkész buzdító szavait hallgatja

A KOMMUNISTA BANDÁK ELLEN is harcba vetették Mussolini ifjú hadseregét. A partizánokkal a horvátországi hegyekben vették fel a küzdelmet a fasiszta osapatok

PARANCSKIADÁS AZ APPENNINEKBEN. Vadászok indulnak felderítő útra az angolszász állások felé. A katonák arcáról önbizalom és győzelmi akarat sugárzik

AZ ÚJ BERSAGLIERI csapattestek is megalakultak. A híres hegyi vadászok mindig legjobb katonái voltak Mussolininek

OLASZ CARABINIERI ŐRZI német bajtársával együtt a fontos vasútvonalakat ←

OLASZ-NÉMET géppuskás őrség a veszélyeztetett területen

VILÁG

„Hadicél'pont" a nyílt városnak nyilvánított Rómában: Szétbombázott templom Róma külvárosában. Az angolszász bombák már a Szentatya drámai szózata után hullottak . . .

„A légi háború ma már nem ismer törvényeket, hogyan remélhetnők tehát, hogy megkímélik Rómát, azt a várost, amely minden tiszteletet megérdemel", — mondotta koronázásának évfordulóján elhangzott beszédében a Szentatya, — a mintha csak felelni akartak volna a keresztény világ fejének szavaira, azóta négynapos terrortámadás érte az Örök Várost az angolszászok részéről. Rombadőlt házak és összeomlott kolostorok bizonyítják, hogy a demokráciák légi hadviselése csakugyan „nem ismer törvényeket!..

Egyetlen német harcos alakulat sincs Rómában: mégis nap-nap után támadják az angol és amerikai bombázók

Tavasz a velencei üveggyárakban: Halványrózsaszín virágszirmok-üvegből! Az ügyeskezű művirágkészítő olasz lány pillanatok alatt virágot varázsol a vékony drót segítségével a holt anyagból

A birodalmi főváros lelki ellenállóképességét nem törték meg a terrortámadások. A Metropol-színház pénztára előtt óriási tömeg szorong, hogy jegyet kapjon az esti előadásra ←

A háború ötödik esztendejében új falragaszok jelentek meg Németország minden városában a házak falán, — a hallgatás erényére figyelmeztetve az embereket →

UJSÁG

VEZÉRI FŐHADISZÁLLÁS.
Az első kép a horvát miniszterek látogatásáról. Ribbentrop külügyminiszter fogadta a vendégeket Hitler nevében

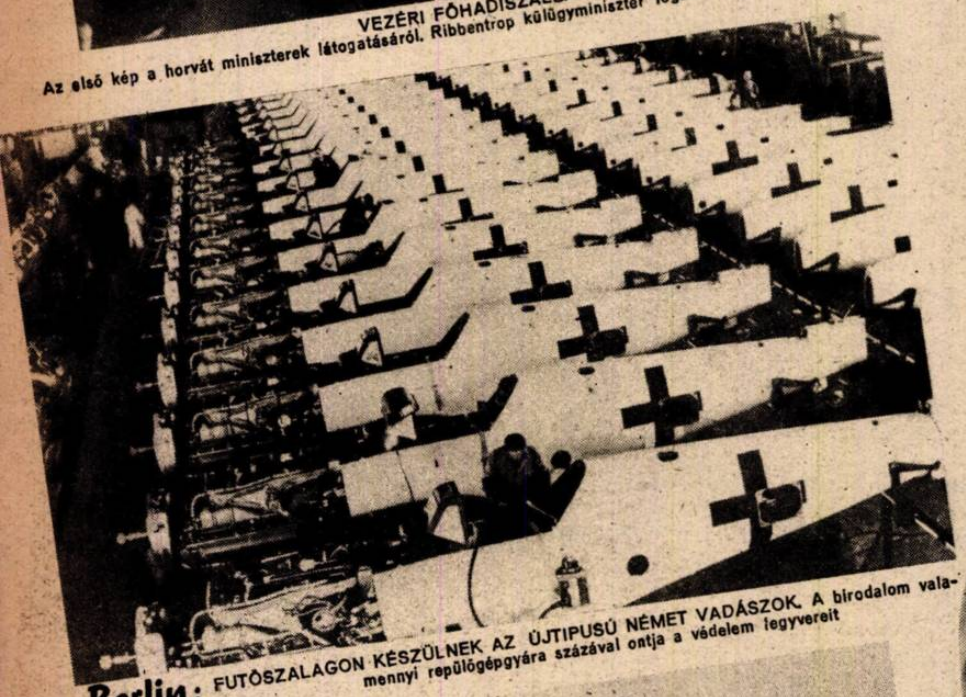

Berlin: FUTÓSZALAGON KÉSZÜLNEK AZ ÚJTIPUSÚ NÉMET VADÁSZOK. A birodalom valamennyi repülőgépgyára százával ontja a védelem legyvereit

Bécs: A MULT HÉT VÉGÉN Bécs közelében lelőtt amerikai bombázó roncsai

Róma: GRAZIANI TÁBORNAGY vezetésével a fasiszta párt és hadsereg küldöttsége megkoszorúzta Rómában az ismeretlen Katona emlékművét

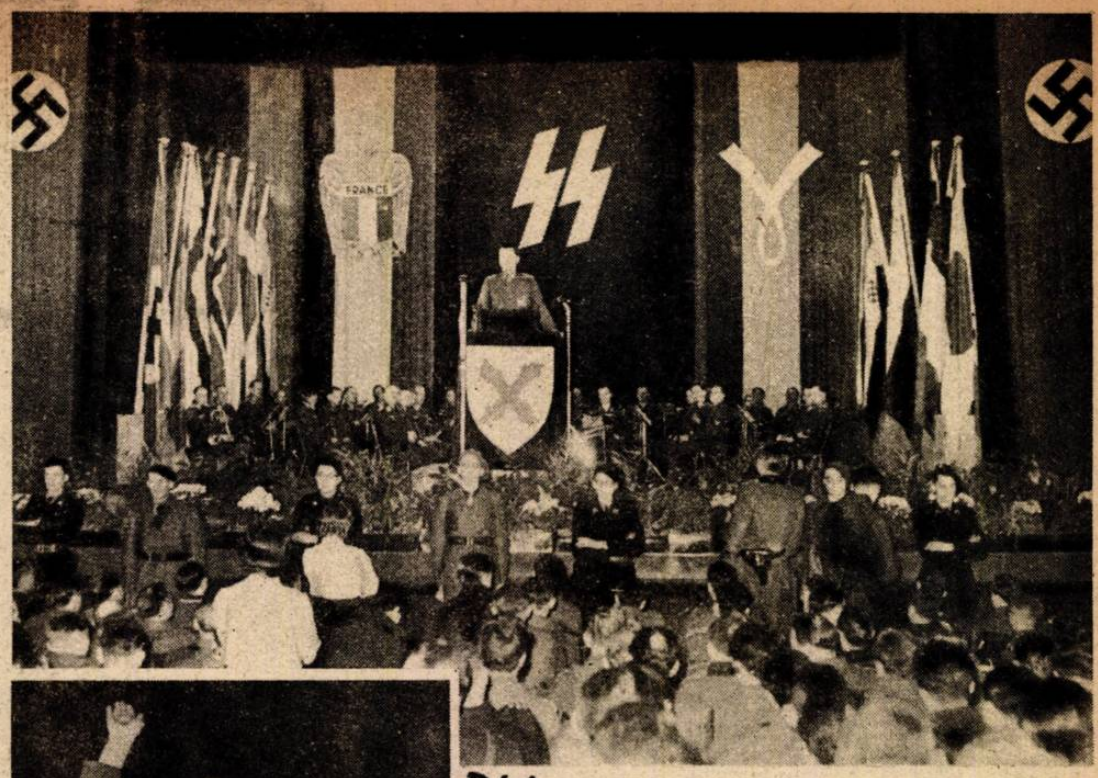

Páris: Degrelle, az önkéntes vallon légió lovagkereszttel kitüntetett parancsnoka a francia fővárosban beszédet mondott egy bolsevistaellenes gyűlésen

Vichy: Marcel Deat, a francia jobboldal legkiválóbb képviselője belépett Laval-kormányába. Deat már viselt miniszteri tárcát, 1936-ban légügyi miniszter volt. Francia politikai körökben, Marcel Deat belépését a kormányba, rendkívül fontos és kedvező változásnak tartják

Lisszabon: KICSERÉLT NÉMET FOGLYOK ÉRKEZTEK HAZA AMERIKÁBÓL egy portugál hajó fedélzetén. Zubbonyukra olajfestékkel mázolták rá a Prisoner of War (hadifogoly) kezdőbetűit

Kollontai asszony szovjet követ és Herschel-Johnson amerikai követ bizalmasan beszélgetnek egy stockholmi banketten ...

A lisszaboni német katonai attasé ünnepélyes külsőségek között fogadta az USA-ból és Kanadából visszaérkező német csere-hadifogyokat és az eddig ott internált német állampolgárokat

VIHAR IA

AZ ÍR NEMZET SZEN

Kelta fajú, ősi nép az ir, s hazája a „zöld sziget", vagy másik nev
század második felében szenvedte el az első angol hódító hadjáratot. Páno
logos ir népre, mely függetlenségét és szabadságát bárddal, dárdával, paritt
az imperialista szándék ellen. A túlerő legyürte a heroikusan küzdő kis nem
a városokat, s a nép a hegyek, erdők, mocsarak vidékére menekült. A k
volt ez, az ir történelem legfeketébb napjaira irták fel eseményeit.

Háromszáz esztendővel később, Erzsébet angol királyné uralkodá
báltatás zúdult a „szentek szigetére." A vallási üldözés kezdődött ekkor, a
az anglikán hatalom, s a reformáció ürügye alatt második hódító hadjárat
kozása a szomszédos sziget legbensőbb ügyeibe. Nemcsak azokat üldözték, aki
halálbüntetés, vagy börtön járt az ir költők, mesélők, dudások nemzeti szavát

A harmadik angol hódító háború 1649-ben Cromwell idejében du
tájakon e korszak alatt száz és százezrek pusztultak el, városok omlottak üs
mezők változtak rideg pusztasággá. Az ir nép, mikor erejét már valamenny
angol király uralkodása alatt 1690-ben megpróbált fegyverrel szembeszállni a
azonban vérbe fulladt. Ettől kezdve csaknem a rabszolgák sorsa volt min
csak favágó, szolga, cseléd és kisbérlő lehetett saját földjén, a szentek
ahol eltiltották az ipari forradalom beköszöntésének korszakában a gabo
kellett az angliai munkásoknak. A feltöretlen földek azonban nem tudták eltart

(A Magyar Futár képes riportja.)

ÍRORSZÁG SZÖRNYŰ PUSZTULÁSA CROMWELL IDEJÉBEN *(P. Weber rajza.)*

Cromwell csapatai 1649-ben támadták meg a »zöld szigetet« szerencsétlen ir lakosságát, amelynek fele elpusztult a harcokban és a nélkülözésben. A menekülőket körülzárták a völgyekben és szakadékokban, amig végzett velük az éhhalál... Az angol történetirás hűen beszámol ezekről az eseményekről...

AZ ÍR ÁLLAM PARLAMENTJE a Dail, Dublinban. A «zöld sziget» függetlenségre vágyó népének áldozatából épült a gyönyörű palota, amely minden ir szemében a szabadság szimboluma

AZ ANGOL RENDŐRSÉG 1871-BEN SZÉTVERI AZ ÍREK EGYIK NÉPGYŰLÉSÉT. A szabad ir önkormányzatért 1870-ben indult meg az új erős ir népi mozgalom, a 700 esztendős elnyomatás ellen... *(Egykorú rajz.)*

ÍR FÖLDBÉRLŐK ERŐSZ
»pusztulás völgy«-ének, am
puszta állattenyész

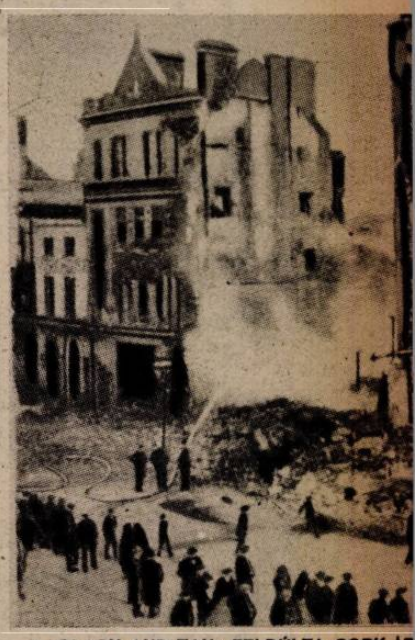

A «BLACK AND TAN» FELDÚLTA CORK IR
1918—1921. kö»ött valóságos háború dühöngö
ban. A hirhedt »Black and Tan» angol csapato
Cork városát. »Black and Tan« az angol katoná
volt. Magyarul: «Fekete és Rozsdavörö

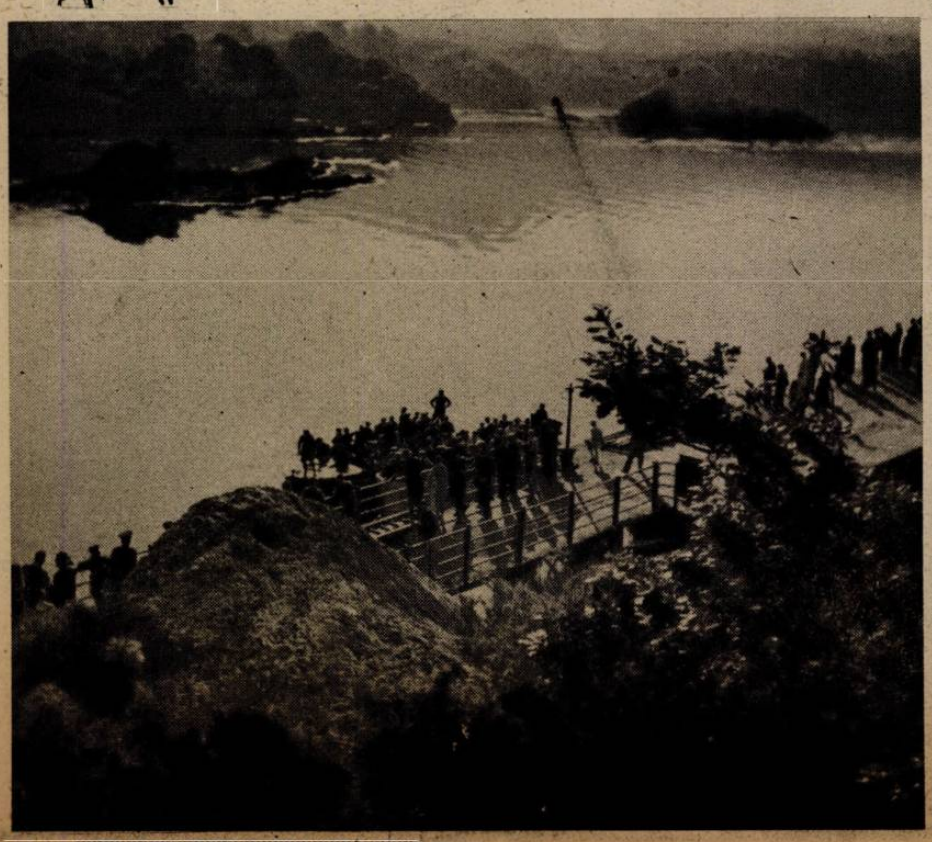

ORSZÁG KÖRÜL

VEDÉSE A MULTBAN ÉS VÁLSÁGA A JELENBEN

a „szentek szigete" a XII.
ozott lovagok törtek a gya-
val igyekezett védelmezni
etet, az angolok elfoglalták
yetlen pusztulás korszaka

alatt a második megpró-
katolikus irek ellen támadt
fajult az angolok beavat-
nitűkhöz hűek maradtak, de
enekét meghallgatóknak is.
az ir szigeten, s a szelid
ös romokba és megművelt
e összeszedte, III. Vilmos
ditókkal, a szabadságharc
n ir élete. A sziget népe
igete gyarmattá változott,
termelést, mert olcsó hús
a népet, s az irek lélek-

száma milliókkal apadt. A kivándorlás volt az utolsó menekvés, az új világ partjai hivogatták a szerencsétleneket, s Irország új nevet kapott: a pusztulás völgyének keresztelték el...

1846 és 1854 között egymillió ember halt meg otthon és egy millió lélek vándorolt el a pusztulás völgyéből. 1841-ben még 8,175.124 volt az irek száma, a haza földjén élők azonban 1911-ben már csak 4,396.219-en voltak. Az angol sziget lakossága ezalatt megháromszorozódott...

1916-ban volt az utolsó ir felkelés, amelyet vérbefojtottak, 1918 és 1921 között pedig szabályszerű háború folyt az angol csapatok és az ir szabadsághősök között, akiket Londonból a legmodernebb fegyverekkel, a tankok százaival támadtak. 1921 decemberében végre elismerték az ir szabad államot, de az ország északi részét leszakították. Rengeteget szenvedett ez a nép, s kálváriás útja után megérdemelné a békét, s a függetlenséget is, melyet azonban most, — furcsa játéka a történelmi végzetnek, — éppen az az Amerika fenyeget, amely annyi becsületes, munkás polgárt köszönhet a szentek szigetének. Az USA azt követeli Irországtól, hogy szakítsa meg diplomáciai kapcsolatát a tengellyel, s De Valera, a szabad irek vezére természetesen határozottan visszautasította a furcsa kívánságot. Blokáddal fenyegetik megint az ir népet, az éhség rémét festik szemei elé, s ugyanakkor fokozzák a diplomáciai nyomást is a dublini kormányra. Csaknem fegyveres beavatkozással fenyegetik Irországot, megszállással, — nagyobb dicsőségére a szabadság és függetlenség tiszteletét örökké hangosan hirdető angolszász politikának.

Ma mindössze három millió lélekre tehető Irország lakosságának száma, a többi szétszóródott vagy Angliába, vagy Amerikába, ahonnét mostanáig az ellenállás szellemét szították folyton, valahányszor ez a temérdek vért és szenvedést áldozott nép hozzá akart jutni emberi és nemzeti jogaihoz.

EAMON DE VALERA Irország miniszterelnöke, hatalmas beszédében bizonyította, hogy a semlegességi politikát, nem az ő egyéni törekvése, hanem az ir nemzet határozott akarata erősíti meg...

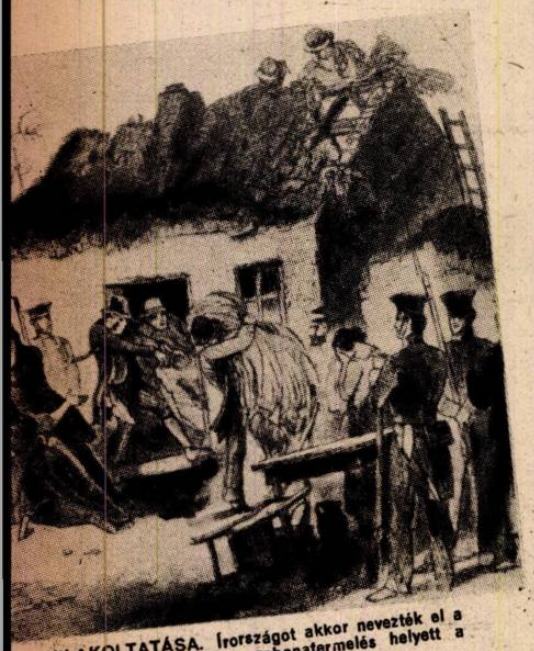

OS KILAKOLTATÁSA. Irországot akkor nevezték el a
r 1800-ban az angolok a gabonatermelés helyett a
re kényszerítették az ireket... *(Egykorú rajz.)*

AZ 1916. ÉVI DUBLINI HUSVÉTI FELKELÉSNÉL elfogott sinn-feinekat a börtönbe kísérik. Az ir sinn-fein mozgalom vezetőit, 16 ir szabadságharcost, kivégezték az angolok...

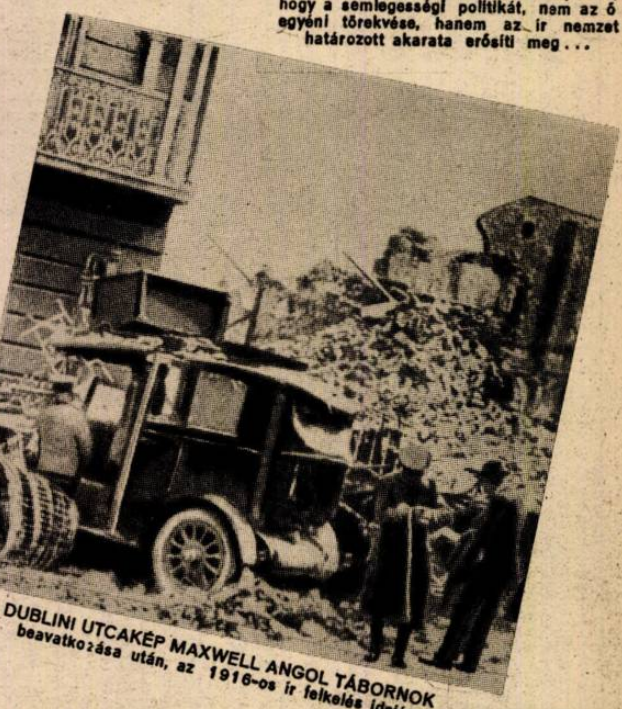

DUBLINI UTCAKÉP MAXWELL ANGOL TÁBORNOK beavatkozása után, az 1916-os ir felkelés idején

↑ ÍR ASSZONYOK A BÉKÉÉRT IMÁDKOZNAK, 1921. ÉVBEN DUBLIN UTCÁIN. Az angol közvélemény is elítélte már a kegyetlen elnyomást s kényszerítette Lloyd George miniszterelnököt a béketárgyalások megindítására. Írországot De Valera képviselte a sikeres egyezkedési tárgyalásokon...

TORLASZ A DUBLINI KATONAI BÍRÓSÁG ELŐTT. A vérontás csak 1921. decemberében ért véget. Írország kivívta szabadságát s független köztársaság lett. Írország békés, munkás életét, most új vihar fenyegeti...

ROST.
ország-
égették
haszine

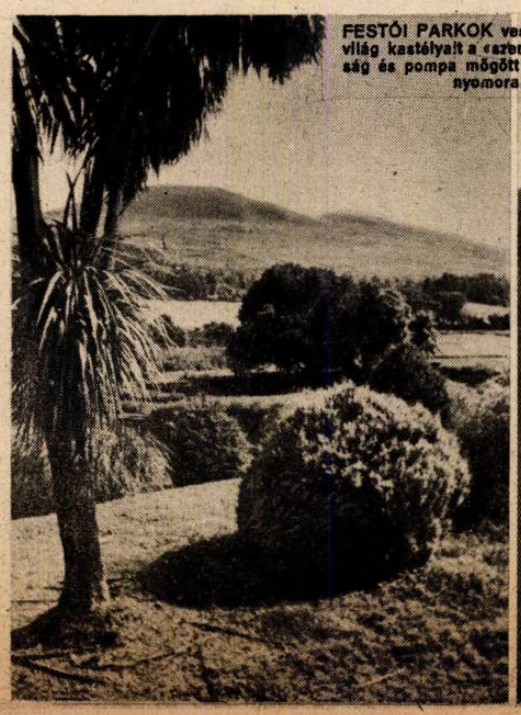

FESTŐI PARKOK veszik körül az angol mágnásvilág kastélyait a «szentek szigetén», de a gazdagság és pompa mögött az ir nép szegénysége és nyomora a sötét háttér...

AZ ŐSI KULTURA FÉSZKEI egész Észtország földjén szerte hirdetik: milyen nemes múltat őriz ez a kis nemzet, a romboló bolsevizmus árnyékában. Hétszáz esztendős a narvai Hermann-vár is

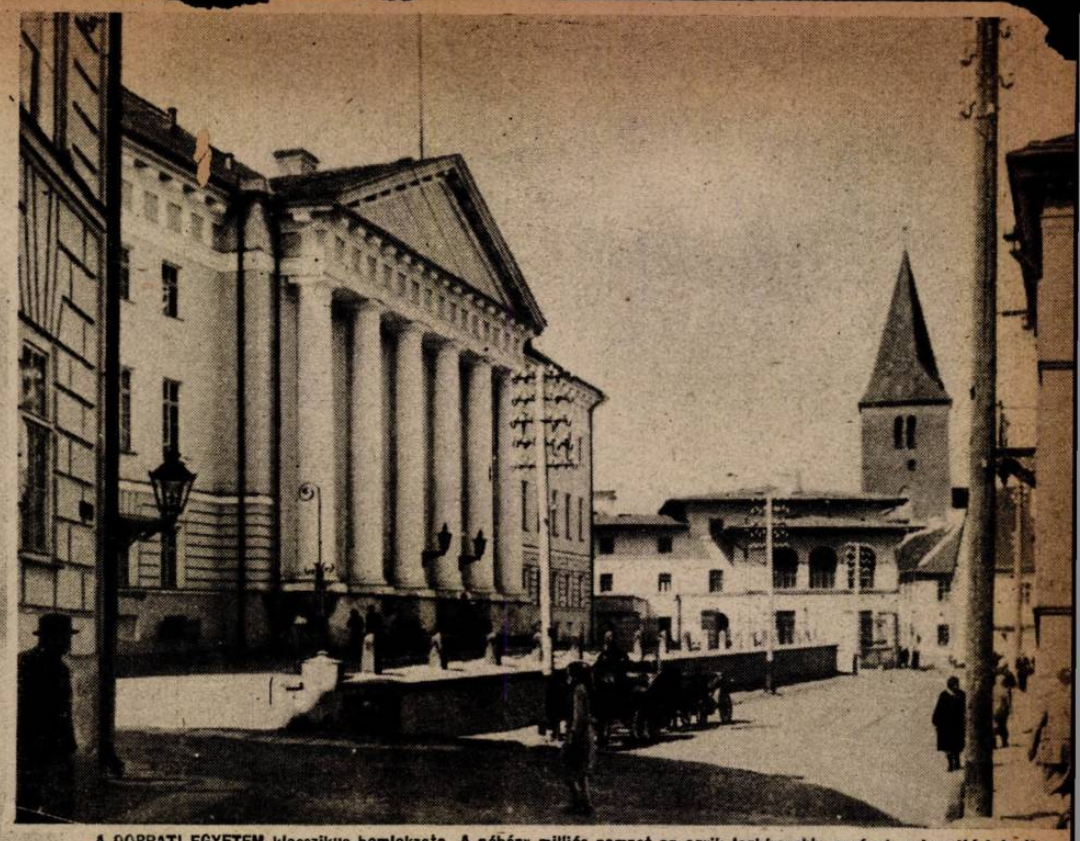

A DORPATI EGYETEM klasszikus homlokzata. A néhány milliós nemzet az egyik leghíresebb európai univerzitárt tartja fenn, — így szolgálván a kontinens egyetemes kultúrájának ügyét

Észtország

Az észt nemzet, melynek hazája felé a legkomorabb fenyegetéssel közeledik a háború, elszánt nyugalommal fegyverkezik, hogy földjét és szabadságát megvédelmezze. A keleti határ egyetlen katonai tábor: Narva és a Peipusz-tó között gyülekezik az ország minden fegyverfogható férfia, az általános mozgósítási parancsnak vonakodás nélkül engedelmeskedett mindenki... Az észt nép pontosan tudja: mit jelent minden szabadságát, függetlenségét, kultúráját, hitét szerető nemzet számára a moszkovita uralom, — a rövid idő, mely alatt Moszkva hordái megszállva tartották az országot, örökre szóló emlékeket hagyott e nép szívében. Hatvanezer embert hurcoltak el ismeretlen helyre a kommunisták, családok pusztultak ki, falvak néptelenedtek el, s a szegénységnek, szenvedésnek olyan nyomorúsága szakadt mindenkire, amit a legsötétebb képzelet se tudott volna kigondolni.

Hónapokon keresztül megfeszített erővel dolgozott a szorgalmas nép, míg valamennyire helyrehozta a rombolásokat, s eltüntette a borzalmak anyagi következményeit

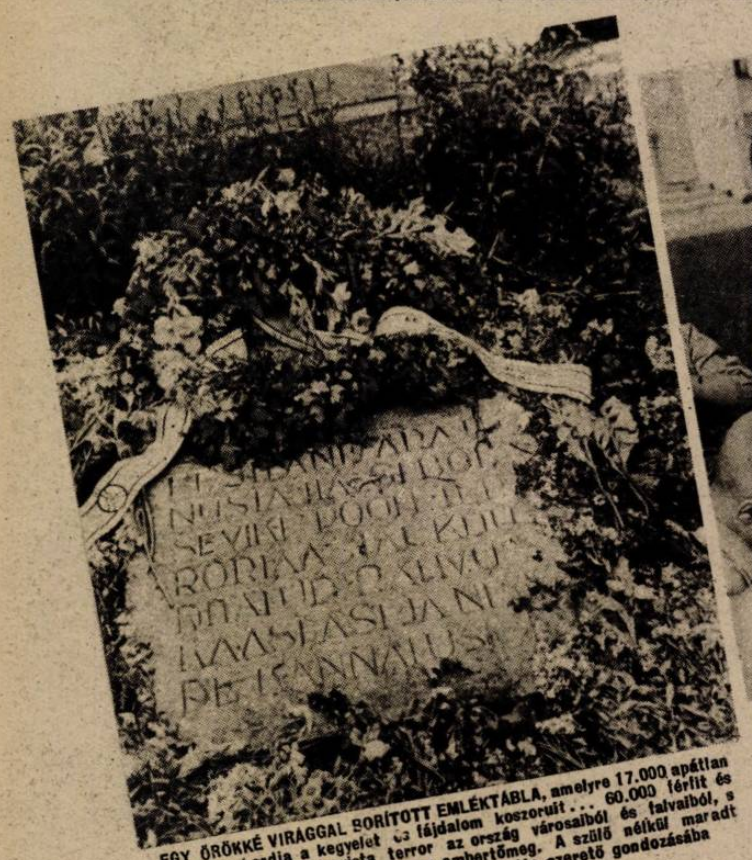

EGY ÖRÖKKÉ VIRAGGAL BORÍTOTT EMLÉKTÁBLA, amelyre 17.000 apátlan észt árva hordja a kegyelet és fájdalom koszorúit... 60.000 férfit és nőt hurcolt el a bolsevista terror az ország városaiból és falvaiból, s nem tudja senki: hová lett ez az embertömeg. A szülő nélkül maradt árvákat az észt állam és társadalom vette szerető gondozásába

ANNI KURJOVA NŐVÉR, egyike az áldozatos lelkeknek, akik az anyát pótolni akarják. A szánandó kis áldozatok ragaszkodással hálálják meg a gondoskodást

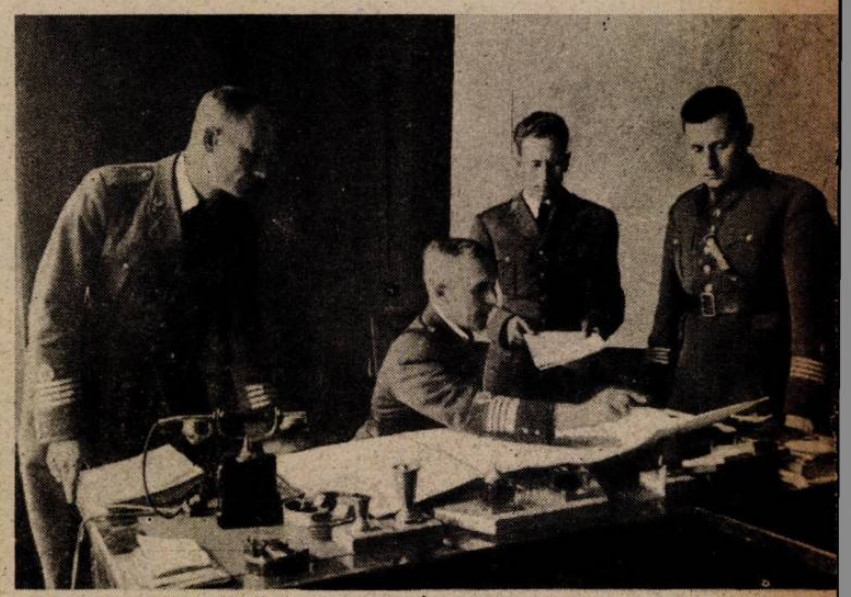

J. PAUL EZREDES, az észt önkéntes lövészek csapatainak legfőbb parancsnoka, a bolsevizmus elle fegyveres harc lelke, közvetlen munkatársaival

ÍGY RONGYOLÓDOTT LE AZ ÉSZT NÉP a rövid idő alatt, még a bolsevizmus garázdálkodott az ország földjén... Az «egyenlőség» elvét valósították meg Sztalin hordái a boldog államban: egyenlővé tették lakosait az orosz proletárok éhező és rongyos millióival...

ÖCK SS-ROHAMCSOPORT PARANCSNOK, aki a Wiking pán gránátos divizió kötelékében küzdő észteket a narvai se elhárító csatában vezényelte

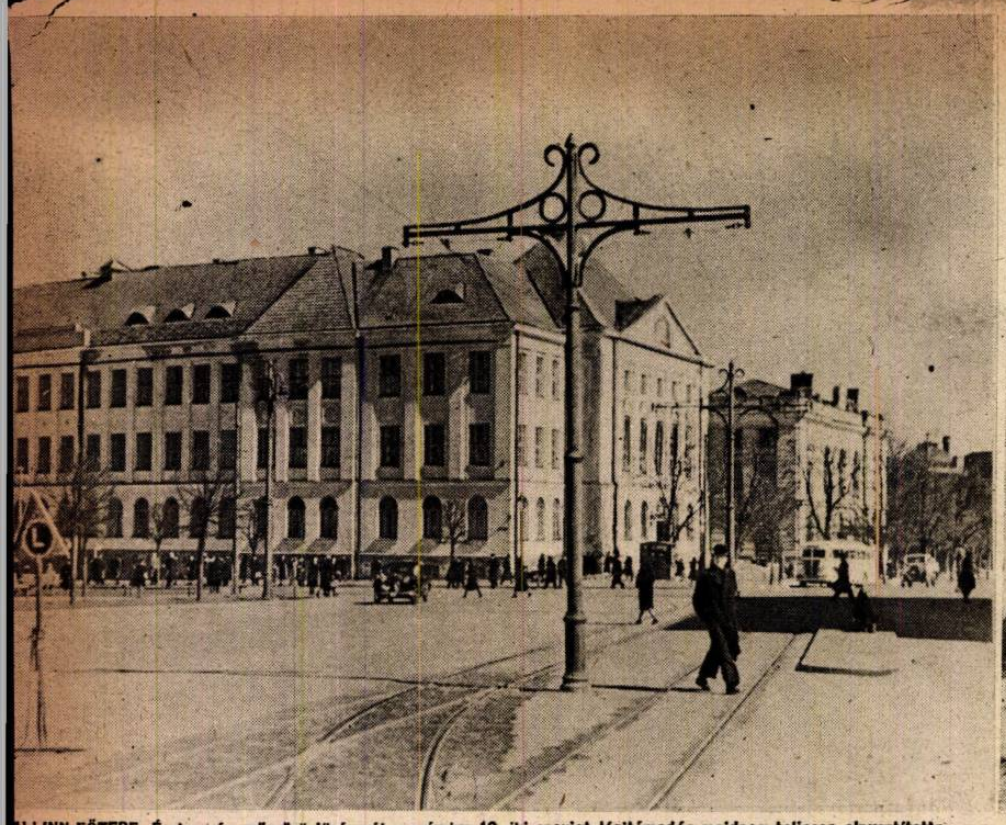

ALLINN FŐTERE. Észtország gyönyörű fővárosát a március 12.-iki szovjet légitámadás majdnem teljesen elpusztította. 6980 ház leégett és 1000 súlyosan megrongálódott. Romok borítják a város főterét is . . .

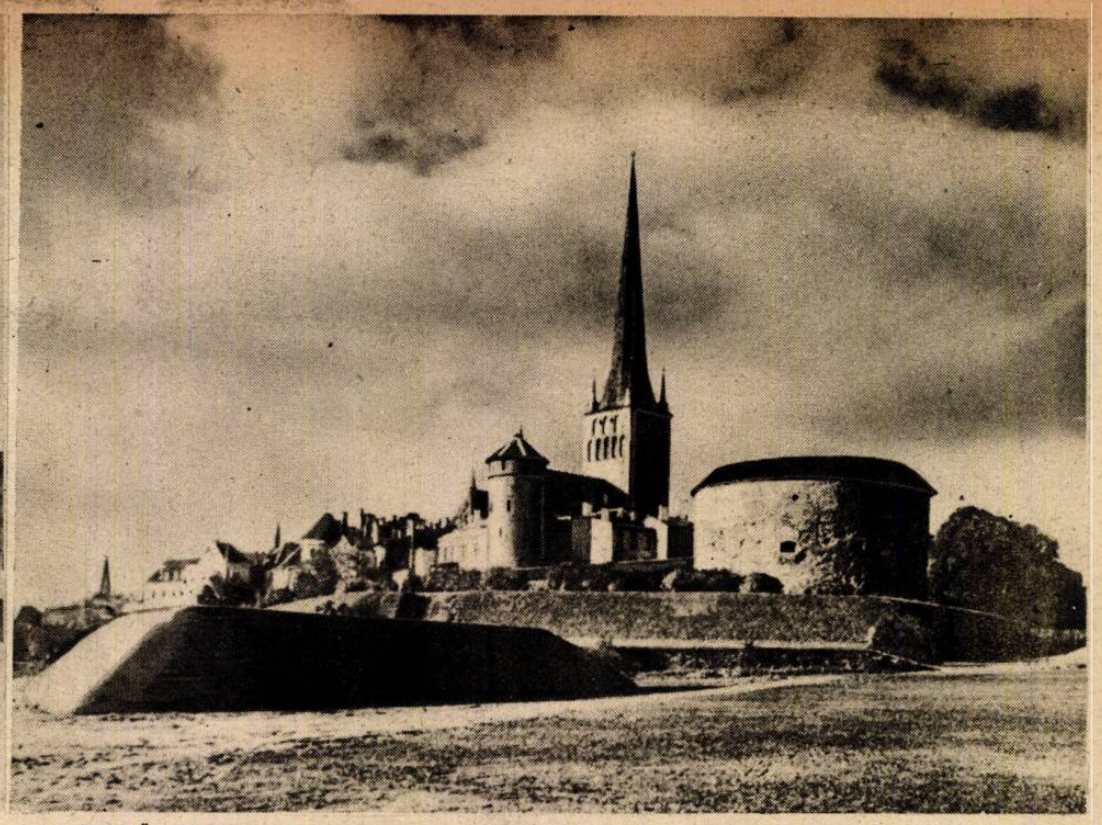

REVAL ŐSI TEMPLOMA, melyből az észt nép függetlenségére törő szovjet bizonyára az istentelenség múzeumát rendezné be, ha módja lenne hozzá

felkészült a harcra...

a német felszabadító csapatok bevonulása után, de a bolseviki megszállás lelki hatása soha nem múlik el többé ezen a földön. Az észt önkéntesek azóta is elszánt lelkesedéssel harcoltak a német kötelékekben, az SS-rohamcsapatokban, hogy megbosszulják hazájuk megalázását, népük szenvedését, most pedig, hogy a leningrádi térség felől ismét az észt határig ért a fegyveres küzdelem arcvonala, az egész ország fegyverbe állott. Míg a férfiak az első vonalakban küzdenek, az asszonyok, aggok az otthon védelmére tesznek meg mindent. A szovjet ejtőernyős csapatok esetleges támadására már felkészültek, megszervezték a riasztó- és elhárítószolgálatot, a szabotázscselekmények meggátlását okos rendszabályokkal biztosították. A polgári élet keretei összeszűkültek, — minden észt katonának érzi magát, a közeledő veszély megkeményítette a nemzet szívét, mint minden népnél, amely egyszer már megkóstolta a bolsevizmus italát s inkább a férfias halált vállalná, mint azt az életet, melyet Moszkva kínál...

MA ELSZÁNT ÖNKÉNTES CSAPATOK harcolnak a német hadsereg oldalán, hogy hazájukat megmentsék az egyszer már reátört keserves sorstól . . .

VASKERESZT DÍSZÍT! Igen sok észt tűvész mellét, — bizonyságául annak, hogy az ország fiai halálmegvető bátorsággal küzdenek népük szabadságáért

HISZ A VÉGSŐ GYŐZELEMBEN ez a fiatal észt önkéntes, aki sok ezred magával harcol a német csapatok oldalán népe szabadságáért . . . →

A SZABADSÁGHARC HŐSEIT a szeretet virágaival és kedveskedő ajándékokkal halmozzák el az észt lányok és asszonyok. A kis ország minden lakója tudja, hogy a fegyveres férfiak elszántsága és áldozata a jövő boldogságát szolgálja!

ELŐRE, A FÜGGETLEN HAZÁÉRT! Az északi arcvonal kegyetlen hidegében rohamra készül egy észt SS-kötelék

AHOL AZ EURÓPAI FRONT legnagyobb

A LEGVITÉZEBB TISZTEK vezénylik az inváziós angolszász csapatok elleni küzdelemben a legjobb német katonákat. Itt harcol a lovagkeresztes Herrmann őrnagy és Becker őrnagy is, akik keleten váltak legendás hőseivé a nagy világküzdelemnek

ÁLLANDÓ PERGŐTŰZ ALATT tartja az ellenséges tüzérség az útvonalakat, melyeken a német csapatok felvonulnak, de az anyagpazarlás nem sok eredménnyel jár... A tankok békésen gurulnak tova a mezei dűlőkön

RÖVID HARCI SZÜNETBEN a német ejtőernyős vadászok pihennek. Az ellenség erősen tiszteli ezeket a vakmerő katonákat, akik nem ismerik a lehetetlent és mindig ott jelennek meg, ahol legkevésbé számítanak rájuk

ANZIÓ KIKÖTŐJE, amelyet a német harci repülők állandóan bombáznak. A remek légi felvételen világosan látszik néhány angolszász gőzös és partraszállási csónak...

AZ APRILIAI HARCTÉR, ahol annyi vért veszítettek az angolszász inváziós csapatok. A küzdelem ma is naponta meg-megújul még, a gránátoktól felszántott, bombatölcsérekkel teleszórt vidéken...

KILÖTT AMERIKAI PÁNCÉLOSOK hevernek szerteszét a tengerparti síkságon, amerre az elkeseredett ütközetek tomboltak. A mozdulatlanná tett harckocsikat német gránátosok őrzik

SZOMORÚ CSENDÉLET a tengerpart közelében. Itt angol csapatok tanyáztak, de egy nehézgránát telitalálata a temető mozdulatlan némaságát terítette minden életre

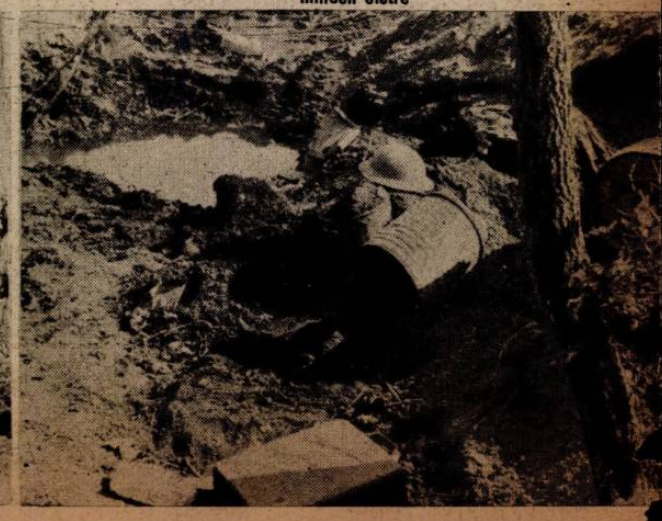

AMERIKAI FOSZFORGRÁNÁTOK robbannak az aprilisi arcvonal egyik szakaszán... A német gránátosok előnyomulását ezzel a kegyetlen eszközzel próbálják megállítani, — de nem nagy sikerrel

anyagcsatája folyik

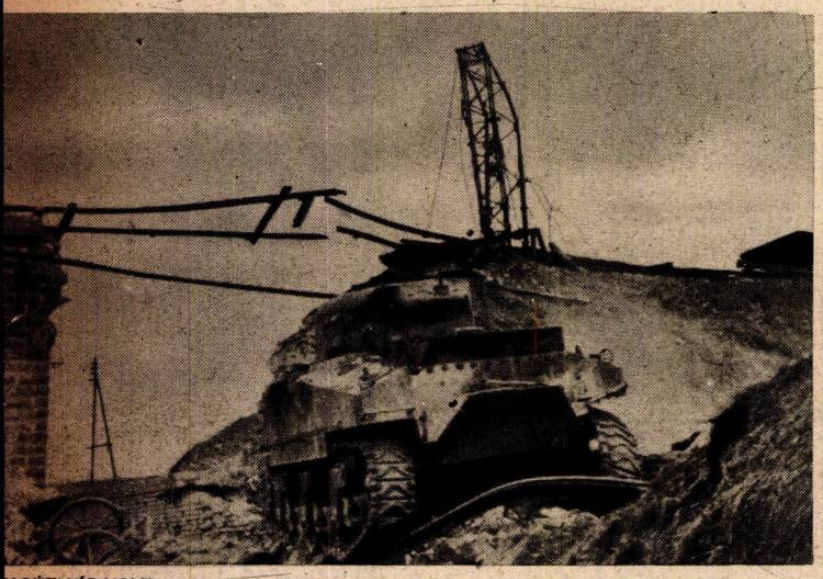

VASÚTI HÍD VOLT ennek a téglaroncsnak és görbült vasrudaknak a helyén. Aprilis előtt német repülőbombák zúzták tönkre az angolszász utánpótlásnak ez egyik legfontosabb vonalát

AZ ÚJ NÉMET MESSZEHORDÓ ÁGYÚK félelmes célbiztossága sok angolszász támadást semmisített meg a nettunoi csatatéren

SEBESÜLT FOGLYOK igyekeznek minél távolabb a harcok színhelyétől. Kísérő se kell mellé jük, — eszük ágában sincs megszökni, őrülnek, hogy az őrjöngő küzdelemből élve szabadultak

FOGLYOKAT KISÉRNEK hátra az út mellett, melyen az első vonalak felé felvonul a német páncélos erősítés →

ANGOL SEBESÜLTEK az anzioi harctér kötözőhelyén. A német ejtőernyősök orvosa, a földalatti fedezékben végzi ← nemes munkáját...

A NETTUNOI POKOL annyira felőrölte az amerikai csapatok lelki ellenállását, hogy ez a fogoly már a feléje irányított fényképezőgép előtt is megadásra emeli karjait... →

MANSTEIN VEZÉRTÁBORNAGY, akinek „páncé'os ökle" néhányszor már betörte a bolsevista támadó seregek fejét, a tavaszi hadműveletekről tanácskozik munkatársaival

WALTER NEHRING TÁBORNOK, egy páncélos csoport parancsnoka tölgyfalombot kapott a Vaskereszt lovagkeresztjéhez

AZ ELSŐ KIHALLGATÁS. A harcokban elfogott szovjet vezérkari tisztet az első vonalban hallgatja ki a német páncélgránátos hadosztály parancsnoka. Az értékes felvilágosításokat nyomban felhasználják a német csapatok

HADIJELENTÉSEK,

A fegyveres arcvonal

A demokráciák tovább folytatják offenzivájukat a semleges nemzetek ellen *s erejüket a várható legkisebb ellenállás irányában próbálják érvényesíteni.* Helsinki és Dublin állanak központjában a fenyegetéseknek, de a jelek azt mutatják, hogy az angolszász katonai, gazdasági és politikai hatalom teljessége se lesz elegendő az eredmény kedvezővé tételéhez s megint kiderül: *nem egy nép számbeli súlya a döntő az elhatározások becsületes és hősies voltára...* A függetlenség és szabadság eszményeit a kis nemzetek olykor tisztábban látják és képviselik, mint a hatalmak, s jobban is ragaszkodnak hozzájuk, nem lévén egyebük, mint tisztes szegénységük és becsületük, melyet meg akarnak őrizni a történelem előtt. Igy eshetett meg, hogy De Valera, az ír köztársaság miniszterelnöke erélyesen visszautasította az angolszász követeléseket s az Angliával szomszédos sziget, melynek északi részét még hozzá angol és amerikai csapatok tartják megszállva, nem hajlandó feladni szabad elhatározásának jogát. A blokáddal való fenyegetés, — akárcsak Spanyolország esetében a közelmultban, — most is bekövetkezett, Amerika, a nyilvánosságra hozott jegyzék szerint, az ír ipar megbénítását helyezte kilátásba az olajszállítások megvonásával, s ha kell, az éheztetés fegyveréhez is hozzányúl, mert a kanadai gabonát nem engedi többé áthozni a tengeren, ha a rendeltetési kikötő az ír köztársaság birtokához tartozik. *A „zöld sziget" a századok folyamán elég sokszor éhezett már Anglia jóvoltából, de a múlt tragikus lapjaira felrótt emlékek az mondják, hogy sem az éhség, sem a fegyver nem tudta kiölni ebből a bátor és hősies nemzetből az önállóság és szabadság iránti szeretetet.* Nem valószínű, hogy most másként gondolkozik majd az ír nép s legfeljebb az erőszak szoríthatja rá, hogy engedelmeskedjék, de ha egyszer a felelősség kérdését felteszi majd a második világháborúban résztvett népek pörében a történelem, — De Valera nemzete emelt fővel állhat meg e megvesztegethetetlen bíró előtt...

Finnországi jelentések arról számoltak be ezen a héten, hogy *a magas északon se egyszerű a demokráciák helyzete, s politikai hadállásaik nem valami szilárdak...* Suomi egyszer már megkóstolta a bolsevista rendszerrel való egyezkedés keserű poharát s látta azt is: mennyi biztosítékot képesek nyujtani az angolszászok azoknak a népeknek, melyek garanciáikban bízva tanácsaikat, vagy parancsukat követték. S a tapasztalatok arra serkentik a kormányt, hogy kétszeres óvatossággal járjon el a béke kérdésében. A finn nép, — mint minden nemzete a világnak, — békét akar, de nem minden áron, *s ma már az is látja, aki a megegyezés felé hajlott, hogy túlságosan nyersek és szívtelenek a szempontok, melyeket a szövetségesek szem előtt tartanak az ő létkérdése ügyében... Ezért utasította vissza ünnepélyesen a finn parlament a szovjet követeléseit,* s mért magatartásával újabb vereséget, még pedig érzékeny vereséget a demokráciák diplomáciájára, amely a utóbbi időben elég sok kudarcot könyvelhetett el kezdeményezéseinek számláján.

Hiszen Törökország se volt hajlandó engedelmeskedni, s *éppen a hét elején történt Ankarában is félreérthetetlen állásfoglalás, amely kiábrándítóan hatott mind Londonban, mind Washingtonban.* Még Badoglio részéről is kellemetlen meglepetés érte az angolszászokat, hiszen az általános elképpedés, amely a Moszkva és a Savoyai-ház kormánya közt a diplomáciai kapcsolatok megteremtését kisérte, elárulta, hogy a tábornagy nem tájékoztatta se a Foreign Officet se a Fehér Házat.

A küzdő felek elkeseredett mérkőzésének hullámzását mutatja. Keleten a téli offenziva lendülete szovjet részről átcsapott az első tavaszi napokba is, *a bolsevista hadvezetőség nem enged pihenést csapatainak, hanem tovább hajszolja őket, újabb, meg újabb támadásra, hogy a taktikai sikereket, a területi nyereségeket végre valami kézzelfogható stratégiai eredménnyé változtassa már.* Az elmúlt hét elején a harcok súlypontja a harctér déli szakaszán volt, a Dnyeper alsó folyása és Tarnopol mentén, ahol a páncélosoktól és csatarepülőktől támogatott támadó hullámok újból és újból rázúdultak a német védőállásokra. Súlyos hullámzó csata alakult itt ki s noha a bolsevisták nagy erőfeszítéseket tettek és ismét minden rendelkezésre álló erejüket bevetették, a helyzet képe nagyjában nem szenvedett változást. Ez a harc, amely lassanként csaknem ötszáz kilométer hosszú szakaszon dúl, az év elején indult offenziva folytatásának tekinthető. Minthogy *annak idején az egész szovjet-tartalékot, amely főként Berdicsev térségében gyülekezett, a német ellentámadások elkapták és egymásután szétjelverték, a bolsevisták az egész februárt arra használták fel, hogy új kötelékeket vonjanak össze és azokkal a Dubnotól Nikolajev felé kiépített német arcvonalat benyomják és felgöngyölítsék.* Ma már szinte bizonyosnak mondható, hogy ez a kisérlet, kegyetlen áldozatok, óriási véres veszteségek és elképzelhetetlen mennyiségű hadianyag elpazarlása után is reménytelennek látszik, — a rugalmas német vezetés nem engedte érvényesülni a számbeli túlsúlyt.

VAD HÓFÚVÁSBAN ÉRKEZIK AZ ERÓSÍTÉS
a Dnyeper-könyök állásaiba. A szeszélyes idő hol tavaszi napokat varázsol a harcosokra, hol tomboló hideget hoz

PÁNCÉLGRÁNÁTOSOK pihennek egy sikerü't ellentámadás után Vinnica mellett

...sztendős ez a fiatal német páncélos-gránátos és máris megkapta a ...ikeresztet! A nevelii fronton két óra alatt 8 szovjetpáncélost semmisí... meg és megakadályozta az oroszok betörését egy fontos arcvonal-szakaszon

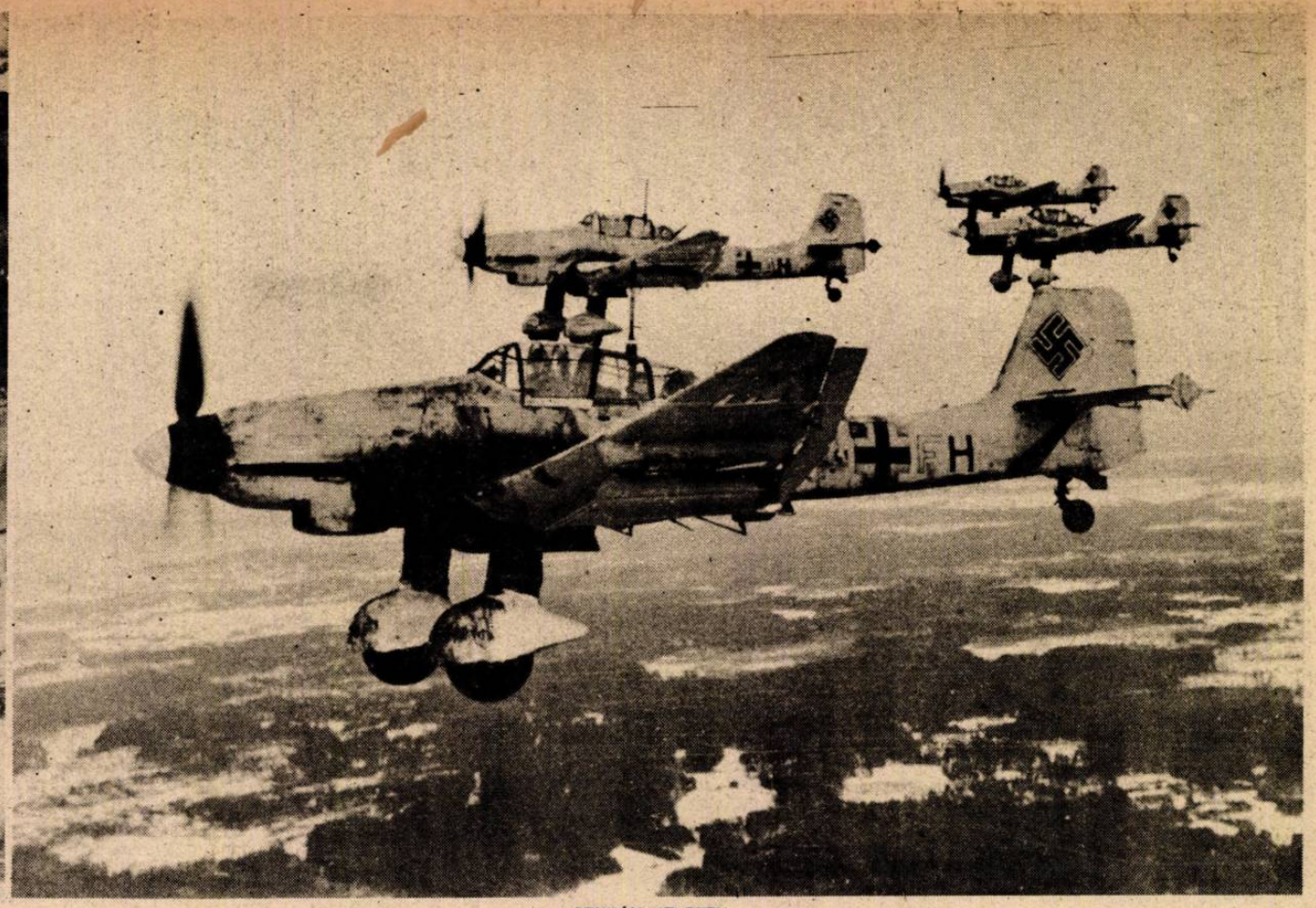

STUKÁK KELETEN...
A szovjet arcvonal fölött a légi teret változatlanul a német repülők uralják. Az előnyomuló bolsevista páncélos ékekre sűrűn csapnak le a zuhanó bombázók

CSATÁK ÉS ÚJ FORDULATOK

A Bugnál, Vinnica, Sztaro-Konstantinov és Proskurov vidékén a támadó bolsevistákat megállították, s *a német hadvezetőség itt ura a helyzetnek.* Most a szovjet vezérkar azzal kisérletezik, hogy a középső arcvonalszakasz déli szárnyán lendítse előre csapatait, ellensúlyozásául a proskurovi kifulladásnak, de eddig még a támadási kisérletek is mind meghiúsultak.

A keserű és elszánt küzdelem tovább folyik, s *pihenés nélkül alakul át tavaszi csatává, amelynek kimenetelét az dönti el véglegesen: melyik fél rendelkezik majd elegendő pihent tartalékokkal, új fegyverekkel.* Mivel a védekezés, s kivált az olyan rugalmas védekezés, mint a németeké volt ezen a télen, általában sokkal kevésbbé veszi igénybe az embert és hadianyagot, *a tavaszi roppant mérkőzés elé a német hadvezetőség nézhet jogosultabb reményekkel...*

Olasz földön

a hét elején inkább csak rohamcsapat tevékenység folyt, s a levegőben mérkőztek a szemben álló felek. Padua, Firenze, s Róma felbecsülhetetlen értékeire hullottak az angolszász bombák, most már válogatás nélkül.

A harcokba ezen a héten avatkoztak be első ízben Mussolini új fasiszta haderejének repülőkötelékei, mutatva: mily gyorsan szervezte meg a Duce az általános összeomlás után mozgalmának új páncélos öklét, azt a hadsereget, mely bizonyára sokkal jobb segítőtársa lesz az Európa szabadságáért folyó küzdelemben, mint a másik.

A földi hadműveleteket az esőzések zavarták, de *az anzioi hídfőnél megfigyelt csapatmozdulatok arra engednek következtetni, hogy az angolszászok az időjárás javulásával támadásra készülnek...* A német ütegek tűzesőjében folynak a manőverek, s már most is erősek a veszteségek az inváziós erőknél, *pedig a harc igazi órái még hátra vannak.* Cassino véres térségében újzeelandi, francia és indiai színes ezredeket hajszoltak rohamra a szövetségesek, de az eredmény most se volt jobb, mint az eddigi kisérleteknél: a füstölgő romok közé behatolt ellenséget néhány órai elkeseredett harc után visszaűzték. Halottak, elpusztult fegyverek és rengeteg sebesült maradtak a csatatéren, anélkül, hogy az áldozatnak valami értelme lett volna... *A londoni újságok azt írták, hogy ezek a harcok a legsúlyosabbak az egész háború folyamán az angol csapatokra nézve.*

A légi háború

vad motorzúgása most már betölti az egész európai térséget. A repülőflották mindkét fél részéről megnagyobbodtak, s napról-napra erősebb kötelékek vesznek részt a harcban, mind a támadás, mind az elhárítás részéről. A halogatott inváziót az angolszászok, — így tűnik legalább, — a súlyos terrortámadásokkal szeretnék pótolni, s ezért támadják olyan brutális kegyetlenséggel a városokat az Atlanti óceán partjától kezdve egészen Szófiáig. *Millió kilogramokra tehető az a bombasúly, amelyet naponta a fellegek közül lehullatnak, hadicélpontoknak egyáltalán nem nevezhető nyílt városokra, falvakra, történelmi emlékekre, de százakra tehető a gépek száma is, amelyek elvesznek e vállalkozásokban.* Csak egy-egy Németország ellen felvonult flotta otthagy 40—80 bombázót és vadászt, nem számítva a többi arcvonalon szenvedett veszteséget, s ebben a morzsolódásban nem is a gép, hanem az emberanyag elpusztulása a komolyabb és nehezebben elviselhető. Gépet lehet futószalagon gyártani, a pilóták kiképzése azonban felettébb nehéz és fáradalmas feladat s a lezuhant hajózó személyzet pótlása egy idő mulva már csak akadozva sikerül...

A német városok közül Berlin, Augsburg, Ulm, Lipcse szenvedtek el kemény rohamokat, de a megszállt nyugati terület egész sor helysége is szerepelt a megtámadottak között. Az elhárítás derekasan működött, s a nagy magasságban vívott légi harcokban igen sok négymotoros Liberator pusztult el, de *még semleges területen is lezuhant jó néhány sérült gép. Svájcban például tíz amerikai négymotoros végzett kényszerleszállást, illetve hullott le, pozdorjává zúzódva a sziklákon.*

Szófiát is megtámadták az angolszászok, ismételten, egy hét alatt harmadszor már, nagyméretű bombákkal, melyek nem katonai célpontokat találtak, hanem lakóházakat, az egyetemet, a bolgár tudományos akadémia palotáját és az egyetemi könyvtárat...

Magyarország légi terébe két ízben hatoltak be ellenséges repülőgépek. Először pénteken délben jelentek meg angolszász bombázók a Dunántúlon, ahol romboló és gyujtóbombákat vetettek le, az esti órákban pedig észak felől léptek ellenséges gépek magyar légi térbe. Ez utóbbi zavaró jellegű repülés volt.

FUTÓÁRKOK AZ ÉSZAKI FRONTON
erdők szélén kanyarog az árokrendszer labirintusa, melyben a legnagyobb biztonsággal folyik az utánpótlás

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ VADÁSZOK
cirkálnak a La Manche-csatornában, hogy biztosítsák a hajók útját az angol meglepetések ellen

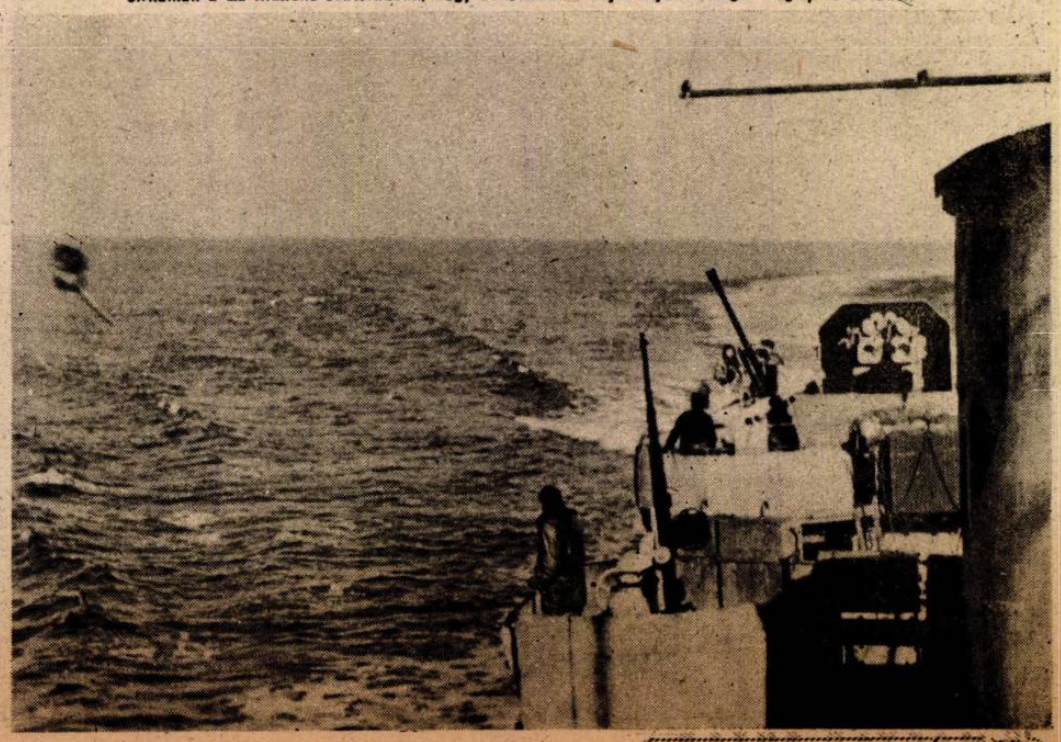

Vitéz IMRÉDY BÉLA fegyelemre, hitre és kitartásra szólította fel a mögéje sorakozó tömegeket

RAJNISS FERENC országgyülési képviselő hatalmas beszédben végső leszámolást hirdetett a nemzetrontó marxizmus és a gyáva meghunyászkodás ellen

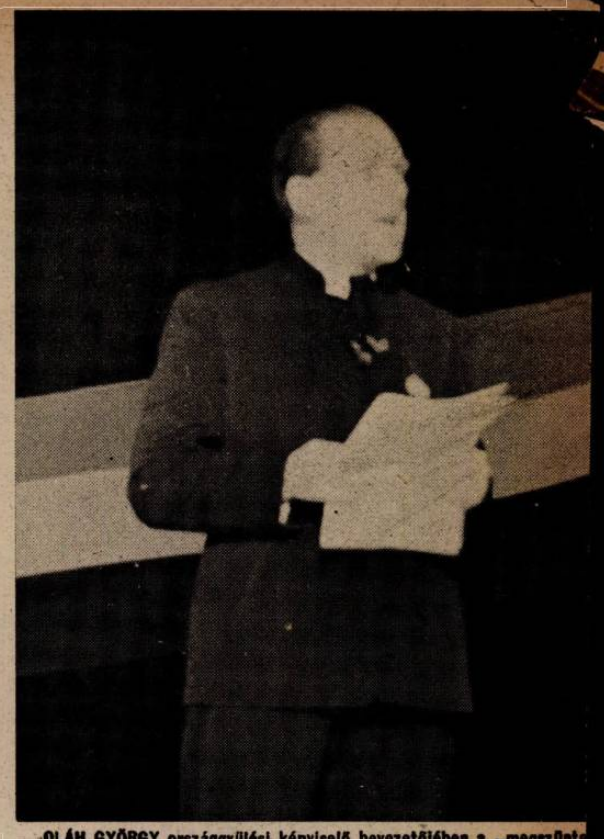

OLÁH GYÖRGY országgyülési képviselő bevezetőjében a „megszünte komiatern egyre erősödő földalatti munkáját leplezte le

A MAGYAR FUTÁR és az EGYEDÜL VAGYUNK antibolsevista matinéja

Hatalmas tömegek tettek hitet az antibolsevista gondolat mellett, március 19-én délben az Új Magyar Színházban, a Magyar Futár és Egyedül Vagyunk matinéján. A Felvidék, Erdély, Délvidék, a Dunántul és az Alföld küldöttségei vonultak fel a magyar társadalom nagyszabású demonstrációjára. A lelkes tüntetések közepette lezajlott délelőtt riadó volt a keleti vész ellen, amely a független magyar államiság eszményét veszélyezteti.

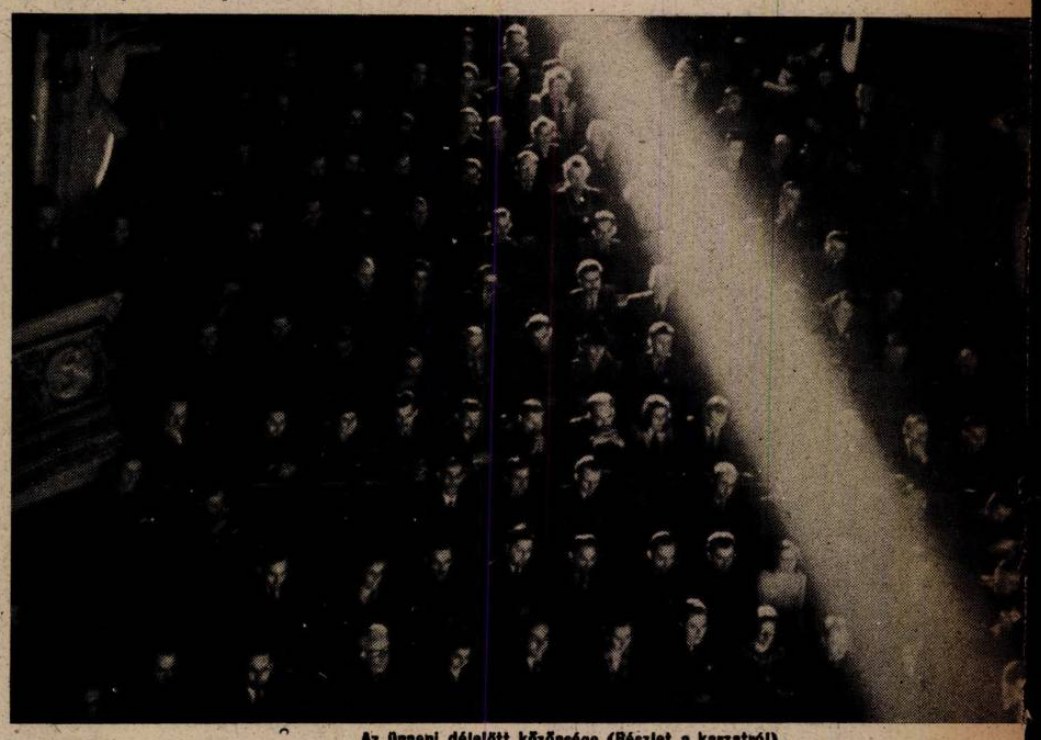

Az ünnepi délelőtt közönsége (Részlet a karzatról)

FÜLÖP KATÓ, Papp-Váry Elemérné Hiszekegyét szavalta nagy sikerrel

RÁTZ ERZSÉBET, Tormay Cecilnek a bolseviz-mus napjaiban írt megrázó sorait olvasta fel a Bujdosó Könyvből, szavalókórus kíséretében

A dunántúli társadalomnak a magyar megújulásba vetett hitét tolmácsolta dr. TÉNYI KÁLMÁN kaposvári kereskedő

A székelység küldöttje: SZAKÁCS BALÁZS csíkborsoval a bíró székelység lelkes üzenetét hozta

A munkásság szónoka KERTÉSZ ANDRÁS gépkocsivezető, a nemzeti érzelmű munkások nevében tiltakozott a marxista nemzetrontás ellen

A Délvidék kétévtizedes megpróbáltatásait ismertette VÁNDOR LAJOS szabadkai iparos

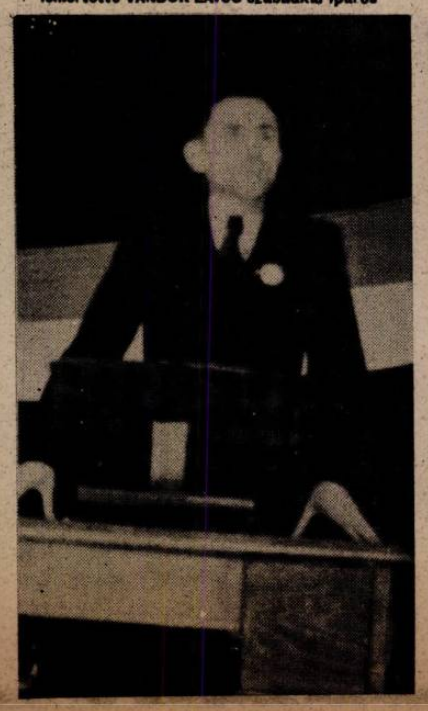

Az alföldi parasztság antibolsevista gelről szólt P. VARGA LAJOS abon dálkodó

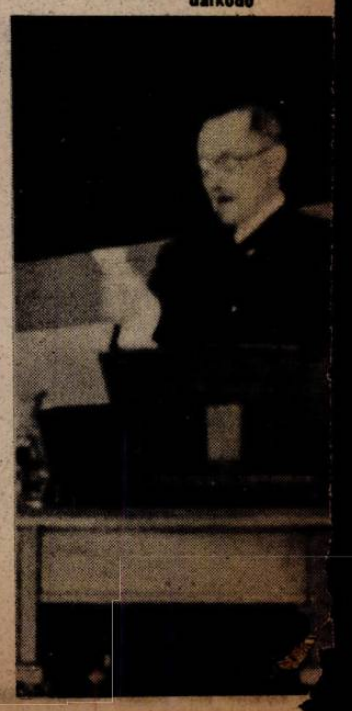

VALAMIT VISZ A VIZ...

①

PEGAZUS FILM

②

↑ MÁR 28 EMBERT KIHALÁSZTAM A VIZBŐL, DE ILYEN SÚLYOS NŐT MÉG ÉLETEMBEN NEM EMELGETTEM!..

③

CSUDA ASSZONY! ALIG HOGY MEGMENTETTÉK MÁR ÚJRA A DUNÁBA UGROTT, S A VIZALÓL CSÁBÉNEKEL...

④

↑ CSALFA FÉRFI EZ A PALI! EDDIG NEKÜNK ÉNEKELGETETT, MOST MEG EGY IDEGEN NŐT HÚZOTT KI A VIZBŐL. ZAVARJUK EL INNEN A HALAKAT!..

⑤

SZÖRNYŰ, HOGY AZÉRT A RONGYOS 50.000 PENGŐÉRT MENNYIT KELL A VIZBEN USZKÁLNI!..

⑥

— HOVÁ TETTED AZ 50.000 PENGŐMET, TE BESTIA!
— URAM, ÖN SÉRTEGET! PÉNZE A MATRÁC ALATT VAN!..

— NEM BESZÉLNEK TÚLMŰVELTEN EZEK A HALÁSZOK?..
— ASSZONYOM, EZEK ELVÉGEZTÉK A KITŰNŐEK ISKOLÁJÁT...

⑦

— NE SIRJ ANGYALOM. MEGKERÜLT A PÉNZ... ÉS ELPUSZTULNÉK, HA TÜDŐGYULLADÁST KAPNÁL!..

⑧

↑ KAPZSI ZSIDÓ! EZÉRT 25 ARANYAT KÉRSZ? MEGVESZEM A NŐNEK ÉS ELKÁRTYÁZOM, DE TÉGED SODORJON EL A DAGÁLY...

⑨

⑩

↑ MIT KERESEL ITT? NEM ENGEDEM, HOGY A [illegible] HALÁSZOKAT RONTSD. ÚSSZ TOVÁBB A VASKAPUIG!..

⑪

VÉGE

↑ EZ LETT A VESZTE!.. HAHÓ! MÁR MEGINT VISZI A NŐT A VIZ!..

⑫

VALAMIT VI
FILMSZÍNHÁ

A SOK VIZRŐL JUTOTT ESZEMBE ANGYALOM, HOGY ODAHAZA A VIZCSAPOT NYITVA FELEJTETTEM!..

GORGENYI 49

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(83.)

— Nem ad el? — kérdezte, mintha nem jól hallott volna.

Juda most hozzá hajolt.

— Ide figyeljen... Mondok valamit.

— Hagyja hallani. Igazán kíváncsi vagyok! Maga úgy viselkedik, mintha semmi köze nem volna a papírhoz, pedig tudtommal legalább nyolcszázezer koronája úszik ebben a pillanatban. Igazán kíváncsi vagyok, mit akar tenni...

— Most maga visszamegy és lassan, óvatosan, nem feltűnően, vásárolni fog. Megvárja, míg a papír öt pontot esik, s akkor vesz és vesz. Érti?

— Vegyeskereskedést akar nyitni vidéken és szép csomagolópapírra van szüksége? Ahogy én látom, holnap már csak arra használhatja a részvényeket...

— Bízza rám. Tehát vesz. Lassan, érti-e, lassan, feltűnést nem keltve.

— Mennyiért vásárolhatok?

— Fél millióért.

— Hogy?

— Mondtam.

— Fél... fél... millió... Fünfhunderttausend... Viccel? Mondja, viccel?

— Ez nem egy vicces helyzet.

— Ebben, lássa, magának van igaza... Szóval: vásárolni...

— Igen.

Többé nem is törődött a kövér, izgatott ügynökkel. Lehajtotta pezsgőjét s az ajtó felé tartott. Ideje, hogy ebédeljen, de nem itt, ahol az étvágyát elrontanák a rémült és síránkozó pofák. Majd kimegy a Dunapartra, szép kényelmesen, a kocsi lent várakozik, békés környezetben eszik valami finomat.

Krausz Simon okos ember. Úgy hitt benne, mintha maga Jehova szállott volna le elébe, mennydörgés és villámlás közben, kinyilatkoztatásával. Eszébe se jutott, hogy a kopasz bankár is tévedhet, hogy ő is elszámíthatja magát. Igaz, nála nem számít az a pár millió... De ha Balassa Jenő vezérigazgató egy milliót bukik, — meztelen lesz. Vagyontalan kis senki, aki legfeljebb az állásából kereshet annyit, amennyi már kevés lesz számára az éhenhaláshoz.

Forró volt körülte a levegő. A telefonfülkében kidagadt erekkel a homlokukon ordítoztak az ügynökök. A készülékek tulsó végén a bankok és vállalatok tőzsdei diszponensei ültek és mint vezérkari főnökök, adták ki a rendelkezéseket a visszavonulásra, vagy ellentámadásra. A helyzet reménytelennek tűnt, — vesztett csata volt ez már...

Juda kilépett a térre, mélyet lélegzett és intett a sofőrnek, aki készségesen gyujtotta be a motort s lassan a bejárat elé kanyarodott.

— A Hungáriához, — dőlt hátra az ülésen.

Ha Krausz Simon igazat mondott, — már pedig miért ne mondott volna igazat, — akkor holnap, vagy egy hét múlva, de legkésőbb a rendezéskor milliókkal gazdagabb ember lesz. Persze, idő kell, míg a papír felmászik kellő kurzusra, a zuhanás sokkal könnyebben megy. De aztán ha egyszer megszilárdul az árfolyam, — hangtalanul nevetett, szélesre elhúzott szájjal, — akkor nincs többé baj. Kiszáll az ügyből, s majd... majd meglátja... Aranyat vesz, vagy Ganzot. Az biztos papír, azzal nem történhetik ilyesmi.

— Most elmehet, — intézkedett kegyesen, — nem lesz szükségem magára estig. Vigye a kocsit a garázsba. Kilenckor jöjjön értem az irodába, vacsorázni visz a szigetre.

— Kérem...

Utánozhatatlan mozdulattal emelte sapkája ellenzőjéhez a kezét és gázt adott. Juda utánanézett az elrobogó autónak, s miközben a bejárat felé tartott, arra gondolt: milyen ideális dolog egy intelligens alkalmazott. Az ember biztos benne, hogy két szóból mindent megért s amellett még gazdája tekintélyét is emeli, hiszen nem mindenki mondhatja el magáról, hogy egy volt parancsőrtiszt a sofőrje. Mint a régi időben a művelt görög rabszolgák, akik a római házak fényét oly utolérhetetlenül ragyogtatták fel, a filozófusok, rétorok, tragédiaírók, — valami olyasféle dolog ez is. Persze, jobban kell bánni velük, mert érzékenyek, de megéri...

Egyedül ebédelt, nem látott ismerősöket, de most örült is a magánynak, legalább végiggondolhatta mégegyszer mindazt, amit az autóban futólag már eltervezett. Ha jól üt be a tőzsdei manőver, — s vajjon miért ne sikerülne? — akkor igyekszik majd Krausz Simonnal állandóan összeköttetésben maradni. Érezte, hogy valami okból rokonszenvesnek találja őt a börze császárja, s az ilyesmit ki kell használni, a gyümölcsöző barátságok a legszebb dolgok közé tartoznak a földön.

Nagy gonddal válogatta össze az ételeket, lassan, megfontoltan evett, s aztán bérautót hozatott. Az irodában rengeteg dolog várta, de talán inkább a hatalom újdonságának ingere csábította vissza, mint a munka. Jó volt tudni, hogy annyi ember engedelmeskedik egyetlen szavának, parancsát lesik, mély tisztelettel szólnak hozzá, alig merészelve szemébe tekinteni.

Rövid idő alatt nyakig merült a munkába. Az ajtó sűrűn nyílt, a csengő szakadatlanul szólt a titkári szoba íróasztala mellett, száraz, diszkrét beregéssel s egymásután álltak elébe az osztályok vezetői. Számok, adatok, kalkulációk röpködtek, s ő élvezte, hogy mindenhez hozzá tud szólni. Tájékozottságát mutogatta, hosszabb előadást tartott az épületfa beszerzésének előnyös módjairól s kegyes kézintéssel bocsátotta el színe elől a meglepett referenst. Tudott majdnem mindent, amit azok. Légköbméterek, statikai követelmények, a cementkeverés százalékaránya csak úgy röpködtek, mint egy zsonglőr kezében a színes golyók. Hadd lássák: őt nem lehet sem elszédíteni a szakértelemmel, se pedig becsapni, félrevezetni. A vasútépítésnél, annak idején nem hiába töltött oly hosszú időt és Reményi Hugónál se hiába fordult meg oly gyakran az évek folyamán. Az ember nem tudhatja soha: minek veszi hasznát, jó, ha mindent igyekszik megjegyezni, emlékezetébe vésni.

Különösen egy urat tartott magánál hosszabb ideig, bizonyos Kovács Aladárt, akiről úgy látta: nem valami nagy tisztelettel viseltetik irányában. Kurtán felelgetett kérdéseire, hanyagul állt az asztal túlsó oldalán s néha mintha egy lenéző kis mosoly is bujkált volna szája szögletében. Igen részletesen referáltatott magának vele, szorongatta kérdéseivel, azt akarta, hogy belezavarodjék a vallatásba. Mikor aztán sikerült sarokba szorítani, gúnyosan fordult feléje:

— Nos? Végére jutott a tudományának? Én azt hittem, maga mindentudó ember. Annyi fensőbbséggel áll itt előttem, mintha úgy érezné: méltatlan helyzetben van, mert magának kéne az én helyemen ülnie s én csak bitorlom ezt az asztalt.

— Nem, dehogy. Csak éppen...

— Csak éppen... Tudom. Majd én befejezem a mondatot, barátom, amihez magának nincsen bátorsága. Csak éppen lenéz engem bizonyos okok miatt. Igaz? Most divat, hogy a magamfajtát úgy tekintsék, mint tolakodót, sőt, gyűlöljék is, bár a kenyeret tőle kapják. Hát idefigyeljen, Kovács úr... Én egyszersmindenkorra figyelmeztetem, hogy nem vagyok olyan ostoba, mint amilyennek tart. Én azt is kitalálom, hogy maga mit gondol. Van családja?

A válasz halk volt s a férfi homlokán apró izzadságcseppek fénylettek:

— Igen.

— Gyereke is?

— Két kisfiam van.

— Nekem is van egy fiam... Én ezért a fiúért sok mindent eltűrnék. Ért engem? Nem mondott ki egyetmást, de én pontosan tudom, mi az, ami magát az előbb oly fölényessé, sőt szemtelenné tette. Igen, szemtelenné kérem. Ne tiltakozzék, én a maga fölöttese vagyok és jogom van viselkedését olyannak bélyegezni, amilyennek érzem. Én pedig szemtelennek éreztem. Vagy tud rá más kifejezést, mikor valaki a kenyéradójára úgy néz, mint ahogy maga pillantgatott énrám? Nos, ne vitázzunk. A maga helyében sokkal szerényebb lennék. Ma mondtam egyet-mást maguknak, de úgy látom, külön-külön is meg kell ismételnem a leckét... Én nem vagyok türelmes tanító és nem szeretem a makacs tanítványokat... Magát sem figyelmeztetem többé, ez az utolsó lecke volt...

Felállt, gyors léptekkel egészen Kovács elé ment, hogy szinte testével érintette. Nagyon halkan, de olyan hangsúllyal, hogy beleborzongott a másik, ezt mondta:

— Vigyázzon magára! A kenyerére nagyon vigyázzon, kedves Kovács úr, nagylelkű magyar, aki megtűri, hogy magamfajta zsidó is éljen az országban! Tudja, hogy az az ember, akit üldözni akarnak, nem szentimentális? És esetleg bosszúálló természetű is lehet? Mondjuk, hogy hozzám nem férnek, hogy engem nem vernek meg a maguk ébredői, s nem macerálnak azzal a törvénnyel, hogy ki iratkozhatik be az iskolába és ki nem... Én már nem akarok egyetemre menni, elhiheti... De tudom, hogy egyszer valamilyen formában hozzám is megpróbálnak nyúlni... S mindaz, ami történik, nekem is szól, ellenem is irányul. Ki tilthatja meg, hogy védekezzem? S ki írja elő, hogy ellenséggel vegyem körül magamat? Érti, mit akarok mondani, ugye? Van vagyona?

— Nincs.

— Hát miből akar élni, ha innen most kirepítem? Nem tudja, mi van odakint a világban? Tudja, hogy az én sofőröm ki volt még pár évvel ezelőtt? Olyan ember, aki elől bele kellett volna lépnem a sárba, ha egy keskeny járdán szembe találkozunk... Ma én adok neki kenyeret és tisztelettel köszönt, ha megpillant. Maguk illuzionisták, Kovács úr... Szegény, szánandó illuzionisták, kérem. Azt hiszik, hogy ha egy koszos kis senkinek a szakállát bűntetlenül megrángathatják, már igen hatalmasok... Mi?

Elhallgatott. Kinézett az ablakon, otthagyta az embert, gyámoltalanul ácsorogva az asztallal szemközt s maga méregetni kezdte a szobát, mintha egyedül volna a párnázott ajtó és a vastag falak mögött. Rá se hederített, de el se bocsátotta.

Túl messzire ment talán, hiszen eredetileg nem ilyesmit szándékozott mondani neki, de elragadta a hév. Kiadta magát... Leleplezte gondolkozását, s a gyűlöletet is, ami egészen mélyen lobogott benne. Mindegy. Hadd tudja ez a senki, hányadán van. Majd megtanítja valamennyit.

— Nos? — állott meg hirtelen, — mit gondol? Melyikünknek kell győznie? Szabadságában áll, hogy tőlem, a zsidótól egy perc múlva megszabaduljon. Azzal a megvetéssel, amivel ideállt elém, azzal a fölényes büszkeséggel kijelentheti, hogy a vállalatnál viselt, amúgy is ideiglenes állásáról azonnali hatállyal lemond. Biztosítom, hogy nem tartom vissza, nem fogok könyörögni. Tessék...

Kovács lehajtotta a fejét. A gyerekeire gondolt, s az asszonyra, aki mellé még egy ökölnyi kis cselédet se tud fogadni. Legszívesebben arcába csap a pökhendi hatalmaskodónak, de akkor odakint van az utcán s megint kezdheti elölről a futkározást, kilincselést, az ajánló levelekkel való házalást. „Egyelőre nem tudunk önnek semmit se ígérni...“ Hányszor hallotta ezt egy év óta. „Előjegyezzük nevét s ha lesz üresedés...“ Hogyne, igen... Az emberi méltóság nagy dolog, de vannak, akik nem formálhatnak hozzá jogot.

— Ilyen sokáig tart magánál minden döntés? — hallotta a gúnyos sürgetést. — Nem fér össze a habozás a férfias önérzettel és a világnézeti szilárdsággal, kedves Kovács úr... Vagy, vagy... Ha élni akarunk, sok mindennel meg kell alkudnunk.

— Kérem, én nem akartam vezérigazgató úr érzékenységét megsérteni.

Juda hangosan felkacagott.

— Hát ez gyönyörű! Ez olyan szépen hangzik, hogy kedvem volna tanukat hívni be s azok előtt

megismételtetni... Jól van, Kovács úr! Kímélje az érzékenységemet! Szemérmesen forduljon el, hogy megvető gondolatai ne támadjanak a jövőben, ha arcomra néz és más formájúnak látja, mint a magáé... Helyes... Két gentleman áll szemben egymással s kimagyarázkodik. Elfogadom mentségeit. De arra kérem, keressen más állást. Nem küldöm el egyelőre, csupán arra hívom fel figyelmét, hogy a próbaidő letelte után nem reflektál a vállalat az ön szolgálataira.

— Kérem...

Arca egészen elsápadt, s minden erejére szükség volt, hogy egyenesen tudja tartani magát.

Hát vége... Kezdődik minden elölről, a reménytelen szaladgálások, a gondok, az éjszakai virrasztások a sötétben, avval a biztos tudattal, hogy a szomszéd ágyban a mozdulatlanul fekvő asszony se tudja lehúnyni szemét s mégse szól, mert még borzasztóbb volna, ha szavakkal kéne kimondani azt, amit végiggondolni is emberfeletti kín.

Mit tegyen? Próbáljon bocsánatot kérni, sírni, letérdelni, elővenni a két kisfiú fényképét, megmutatni neki, hiszen azt mondta, hogy ő is apa? A szívéhez fellebbezni és megesküdni, hogy ezt az egész bolondságot elveti? Igaz, nem szegény ember számára találták ki az ilyesmit... Könnyű antiszemitának lenni az olyannak, aki senkitől se függ, aki állami hivatalban ül, vagy a maga ura! De a magafajta? Mind őrült, hiszen lépten-nyomon rájuk szorul s vagy megtagadja az elvet, vagy elpusztul a következetességben.

Mintha valahonnét messziről jött volna feléje a hang:

— No, látja... Ez kemény lecke volt, de azt hiszem, megértette. Beszéljünk egymással emberi módon, Kovács...

Nyoma se volt már a szavakban az előbbi nyers és diadalmas hangsúlynak.

Juda, miközben egy pillanatra se vette le tekintetét Kovács arcáról, egy új ötleten gondolkozott. Mi lenne, ha ezt az embert, aki szeme előtt roppant össze, lekötelezné magának? Ha a győző nagylelkűségével felemelné magához s azt mondaná neki: nézze, én tönkre tudnám tenni, hiszen látja, de sokkal jobb ember vagyok annál. Két gyereke van, bizonyára szereti őket. Talán hálás lenne és egy életre melléje állna, hűségesen szolgálná.

— Üljön csak le, kérem...

Nem tudta, mi ez. Újabb megalázást várt, de a vezérigazgató szeméből mintha csakugyan az emberség meleg fénye ragyogott volna feléje.

— Üljön hát le, no...

Ő is visszatelepedett íróasztala mögé s csendesen folytatta:

— Be akartam bizonyítani magának, hogy milyen ostobák azok, akik mindenféle jelszavakkal uszítanak, szegény és kiszolgáltatott embereket mások ellen ingerelnek... Figyelje csak meg, nekik nincs okuk tartani a következményektől, mert olyan helyen ülnek, jól bebiztosítva, ahol nem érheti őket baj, nem üthetnek vissza rájuk... Magukkal, akiket elszédítenek, mit törődnek ők? Antiszemitizmus... Magának két gyereke van, azt mondta... Nekem is van egy... Maga szereti a fiait, én is az enyémet. S titokban mégis arra gondol, hogy engem ki kéne kergetni az országból, el kéne venni a vagyonomat, a kenyeremet, hogy koldússá váljak a gyermekemmel együtt, de rosszul esnék magának, ha tőlem ugyanezt az ítéletet kéne hallania. Igaz? Az emberséget akarják magukból kiölni, a felebaráti szeretetet... Hát okos dolog ez? Okos dolog az uszítókra hallgatni?

A papírvágó késsel játszott, engedte, hogy a másik elgondolkozhassék szavai felett, de közben feszülten figyelte arcát, mely lassanként enyhülten meglágyult, a kemény vonások eltűntek róla.

— Igazat ad nekem?

— Kérem, én...

— Jó, jó... Ne mentegetőzzék... Nem akarom megalázni, nem kívánom, hogy bocsánatot kérjen. Minek? Maga egy szegény áldozat, egy félrevezetett ember. Majd magától rájön, ha látja, hogy semmi se igaz abból, amit magának beszéltek. Hát ismeri maga a zsidókat? Dehogy ismeri! Éppen olyan emberek azok is, mint maga... A vagyonuk, a boldogulásuk fáj egyeseknek, akik lusták, tehetségtelenek és úgy akarnak vagyonhoz jutni, hogy a másét elkívánják.

— Nem akartam én...

Most se hagyta befejezni a mondatot. Nem akarta, hogy valami ostobaság csússzék ki a száján, valami jóvá már nem tehető szó. Ő meg akart bocsátani.

— Várjon... Hagyjuk ezt az egész dolgot. Ne beszéljünk többé róla, vegyük úgy, mintha meg se történt volna. Én biztosíthatom magát, hogy soha nem emlékeztetem rá, míg itt dolgozik. Maga okos ember... Majd magától is rájön, hogy félre akarták vezetni.

Hozzálépett és kezetnyújtott, a béke ünnepélyes megpecsételése jeléül. Kovács elfogadta a feléje nyujtott ujjakat. Juda mosolygott.

— No, látja... Csak őszintén kell két embernek beszélnie egymással, mindjárt tisztázódnak a félreértések. Nincs itt semmi baj... Most menjen dolgozni, természetesen az, amit mondtam az előbb, a felmondás nem érvényes. Soha nem volnék képes rá, hogy egy kétgyermekes családapát az utcára kergessek.

Mosolygott és irónikusan tette hozzá:

— A zsidók nem olyan kegyetlenek, mint eddig hitte s ezután még jobban meggyőződik majd róla, hogy így van.

Egyedül maradt és úgy érezte: nagyon okosan cselekedett. Kovács talán nem mondja el beszélgetésüket a többieknek, hiszen az emberek általában nem szoktak dicsekedni vereségeikkel, de csaknem bizonyosra veheti, hogy odakint meg fogja védeni minden támadással szemben. Ő már nem a gyűlöletre méltó zsidó többé ennek a szemében. Kivétel. S ha minden tizedik ember fel tud mutatni ilyen kivételeket, hivatkozni tud rájuk, — a legszenvedélyesebb agitáció is kifullad, elapad, mint a homokra folyó víz.

Vidáman dolgozott, tanulmányozta az ajánlatokat, melyeket a vállalat kapott egy egész sor lipótvárosi telekre. Úgy tűnt, hogy remek üzletet csinálhat, hiszen egyelőre még nem volt olyan nagy kereslet azon a környéken. Már terveket is készíttetett, igen tetszetős, modern építményeket emelhetnek, aránylag nem nagy költséggel, s el se kell adni az objektumokat, a vállalat tulajdonában maradhatnak, míg a pénz őrült tánca tart. Üresen nem maradnak a lakások, az bizonyos... Ügyes reklámmal odacsődíthetik az embereket.

Már régen elment mindenki, az irodaszobákban takarítottak, csak ő ült még mindig asztala mellett s odakint a titkár türelmetlenkedett. Számolt, tanulmányozta az építkezések költségvetését, s arra gondolt, ha fiát meglátogatja Jetta mamánál, majd körülnéz, hátha a szükséges faanyagot odafent kedvezőbb feltételek mellett tudná megszerezni.

— Már nyolc óra? — mormogta csodálkozva, mikor a titkár benyitott, arcán az eltitkolhatatlan bosszúság kifejezésével. — Észre se vettem, hogy így eltelt az idő. Menjen csak, menjen el... A portásnak szóljon, hogy ha a sofőröm érkezik, küldje fel, mert éjfélig is itt felejtem magam... Pedig programom van estére.

— Ne méltóztassék elfelejteni, hogy holnap délelőtt a kereskedelmi minisztériumba kell mennünk tizenegy órára.

— Igen, igen... köszönöm. Majd bejövök háromnegyedre és magammal viszem a kocsin. Ne fáradjon fel egyedül oda.

A titkár meghajolt, s menni készült, mikor a sofőr jelentkezett.

— Már itt is van?

— Igen. Gondoltam, hátha hamarább megyünk valamivel.

— Helyes. Így legalább erővel elvisznek. Eleget dolgoztam már ma, megérdemlem a pihenést. Nos, menjünk. Titkár úr, merre megy?

— A Váci-utcában van egy kis dolgom.

— Elvisszük.

— Köszönöm szépen...

A sofőr, sapkáját kezében tartva, kinyitotta az ajtót s mögöttük haladt lefelé a lépcsőn is. A titkár kényelmetlenül érezte magát, tudta, hogy a vezér kocsiját ki vezeti, s kedve lett volna azt mondani a sofőrnek: kérlek, parancsolj csak előre fáradni. Persze, ilyesmit nem tehet az ember. De mikor az autóhoz értek, nem Juda mellé telepedett, hanem előre, azt hozván fel ürügyül, hogy úgyis hamar kiszáll.

A sziget egészen megnyugtatta. Szerette ezt az előkelő finom környezetet, melyben csupa idegen, arisztokrata és magafajta ember szórakozott. A lerongyolódott város mellett úgy hatott, egy tenyérnyi foltként, mint a boldogság és derű menedékhelye, ahová mindenki bejuthat, ha rendelkezik megfelelő eszközökkel ez elvonuláshoz. S mert drága volt itt minden, — csak a pénz segítségével boldogult a halandó, ami viszont már biztosította azt is, hogy semmiféle kellemetlen meglepetés nem érhette az ide kívánkozót. Nem bántották önérzetét, nem zavarták éretlen kurjongatások, nem kellett látnia lerongyolódott embereket, akiknek arcán az éhség, s a bizonytalan holnaptól való rettegés hamuszürke színe idézte a boldogok emlékezetébe a komor időket... Mert honnét is volna a szegényeknek, akik azon is töprengeni kénytelenek, hogy üres kávét vacsorázzanak-e vagy a töpörtyű fényűzését kockáztassák, honnét is volna pénzük megfizetni a szigeti belépődíjat például? Zseniális ötlet volt pénzt kérni már egyedül azért a kegyért, hogy valaki beteheti a lábát a platánok, rózsák, a zöld gyep és virágzó bokrok e csodálatos birodalmába. Visszariasztja az ilyesmi a közönséges halandókat.

Judát kellemes este várta. Egy csinos hölggyel vacsorázott, s a hölgy nem volt túlságosan erkölcsös hírű sem.

A lampionokat már meggyújtották, s a sötétedő fák alatt, a barna homályban úgy lebegtek a színes ernyők, láthatatlan zsinórjaikon, mint világító, óriás pillangók. A fehér asztalokon ragyogott a porcellán, az ezüst és a kristály, frakkos pincérek száguldoztak, s egy emelvényen hangszereit készítette a zenekar. A nagydobot átvilágították, s a dzsessz ezüst szakszofonjai, pisztonai ünnepélyesen hevertek már az állványokon.

Néhány asztalnál társaság ült s Judát is odakalauzolta egy ünnepélyes külsejű, zsakettes alkalmazott az intim, lugasban eldugott helyre.

Konyakot kért, aztán szétnézett. Csupa ismerős arc tekintett vissza rá. Vállalkozók, de leginkább tőzsdések, akik itt nyugtatták idegeiket a nappali hajsza után.

Türelmetlenül nézegette óráját; nem szeretett várni s minden autó búgására a bejáratra szegeződött tekintete, keresve az ismerős alakot a most már sűrűn érkező vendégek között. Végre feltűnt a vacsorapartner s Juda elégedetten mosolyogva felállott, hogy üdvözölje. Könnyedén libegett át az asztalok között, a pillantások kereszttűzében s ő felfogta az irígykedő, csodálkozó nézéseket, melyek cseppet se bántották, sőt, — elégedettséggel töltötték el, mintha valaki pompás kocsiját, vagy jól szabott ruháját, ízlésének bizonyítékát bámulta és dícsérte volna meg.

*

A napok, hetek és hónapok észrevétlenül telnek, ha az ember szakadatlanul tevékenykedik, s olykor csak a fáradtság reánk törő hatalma juttatja eszünkbe: mennyit futottunk meg életünkből. A naptárról peregnek a lapok, kezünk önkénytelen mozdulattal tépi le a fekete számokat, melyek nem jelentenek egyebet, mint egy csomó tennivalót, halaszthatatlan programot, üzleti terminust, utazást, veszteséget, s talán olykor egy percnyi megállást, enyhülést. Nem vesszük észre, hogy az utcán könnyebb ruhába öltözködtek a nők, vagy felöltőt vettek magukra, s a satnya fák kibontották leveleiket, vagy megérintette őket a múlás lehellete. Csak megyünk, mintha kergetnének bennünket, loholunk, vonatra szállunk, idegen emberekkel tárgyalunk, kezeket szorítunk meg, arcokra mosolygunk, pénzt számolunk, bosszankodunk, mintha a világban nem volna egyéb dolgunk, mint szakadatlanul kergetni valamit: érvényesülést, aranyat, engedelmeskedve egy láthatatlan parancsolónak, aki ostorral jár mögöttünk, s ha lankadunk, hátunkra csördít vele.

Juda sem ért rá számolni a múló napokat mostanában.

Igaz, kedvére volt az ilyen tempó, hiszen minden óra hozott számára valami kedves újdonságot. Egy hírt, mely arról tudósította, hogy a telkek ára mennyit szökött, a tőzsdén mit emelkedett a papír, mellyel éppen spekulált, hány ház tervei készültek el Steiner mérnök irodájában s mennyiért sikerült beszerezni a téglát, mely egyik napról a másikra drágult.

Élete úgy telt, mint egy vándoré. Otthonába csak aludni járt haza, késő éjszakánként, nappalai a tőzsde, a vállalat irodája, az oltott mész-szagú építkezések, a bécsi kétnapos utazások közt múltak, vagy tárgyalások közt morzsolódtak le. Egy-egy apró jelből, vagy feltűnő figyelmeztetésből néha észrevette az idő múlását, s azt is: mi minden történt vele, de nem volt ideje töprenkedni.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 5 P. Egyes szám ára 40 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

A lapot küldi:

.....

Cím: .....

.....

Tábori posta szám: .....

A NETTUNÓI FRONTON
AZ ELLENSÉG KÖZELÉBEN